

NEPAL VISION

Dansk-Nepalesisk Selskab

har som formål at fremme dansk-nepalesisk samarbejde om bæredygtig udvikling, turisme, samhandel, kultur, m.m. Selskabet er upolitisk. Selskabets formål fremmes gennem oplysende virksomhed på hjemmeside, medlemsblad og møder m.m., såvel i Danmark som i Nepal samt gennem samspil med andre beslægtede foreninger og organer i Danmark og Nepal.

Selskabet holder årligt en række møder, hvor der gennem foredrag og billeder oplyses om forskellige sider af Nepals kultur, natur og historie.

Adresse

Ny Mårumvej 284
3200 Helsingør

Website

www.nepal.dk

Medlemskab

Enkeltpersoner: 170 kr.
Par: 220 kr.
Studerende: 100 kr.
Firma: 420 kr.
Konto nr.: 5366-0000250334

Tilmeld betalingservice

PBS-nr. 06651844, debitorgruppenummer 00001 og dit medlemsnummer i Dansk-Nepalesisk Selskab - ét bogstav efterfulgt af 3 eller 4 cifre.

Nepal Vision

Udgives af Dansk-Nepalesisk Selskab.
Oplag 700 eksemplarer.
ISSN 0908-844X

Redaktion

Inger Marie Arildsen (ansv.),
Jørgen Rendsvig, Lone Petersen,
Nana Lange og Knud West Hansen.

Annoncer

1/1 side: 2.000 kr.
1/2 side: 1.100 kr.
1/4 side: 600 kr.

Tryk

LaserTryk.dk

Forsidefoto

Cigaretpause i Bungamati
Foto: Knud West Hansen

INDHOLD

Formanden har ordet Inger Marie Arildsen	3
Står Nepal over for den tredje bølge af COVID-19-pandemien? Af Bishal Gyawali	4
Tharuernes kulturarv Af Knud Olander	6
Lige adgang til kvalitetsuddannelse Af Dinesh Kumar Yadav og Kirsten Rasmussen	9
FAN, Flying Aid Nepal – hvorfor, hvordan? af Flemming Topsøe	12
Bhakanje Highland Tea Af Kurt Lomborg	16
Dalit Lives Matter Af Neil Webster	20
Ny regering i Nepal Af Jan Møller Hansen	22
Nepal Netværk Af Flemming Topsøe, Hanne Jacobsen og Lone Petersen	24
Birgit Nielsen in memoriam Af Jørgen Rendsvig	26
Ad Panoramaruten til Bramslev Bakker Af Lone Petersen	28
Klimarapporten	28
Vandretur i Marselisborgskoven Af Lone Petersen	30
Dal bhat 2021 i det jyske Af Dorrit Sidenius	30
Løst og fast Af Jørgen Rendsvig	31
Arrangementskalender	Bagsiden

Dansk-Nepalesisk Selskabs synspunkter fremsættes i Formanden har ordet. Holdninger i signerede artikler er forfatterens personlige.

Formand, kasserer og ansvarshavende redaktør
Inger Marie Arildsen
Telefon: 25 67 32 04

inger_marie@nepal.dk

Næstformand
Jørgen Rendsvig
Telefon: 42 40 10 68

jorgen@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem og medlem af bestyrelsen for Aarhus-afdelingen
Lone Petersen

lone@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem
Ravi Chhetri

ravi@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem
Jan Møller Hansen

jan@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem
Neil Webster

neil@nepal.dk

Suppleant
Nana Lange

nanamed1n@gmail.com

Suppleant og medlem af bestyrelsen for Aarhus-afdelingen
Tom Udengaard Iversen

tom@nepal.dk

Suppleant
Christine Ohm Cleaver

christine@nepal.dk

Billedredaktion og layout af Nepal Vision.
Knud West Hansen

knud@nepal.dk

5041 0826
Svanemærket tryksag
LaserTryk.dk

FORMANDEN HAR ORDET

Jeg må denne gang indlede med en trist nyhed. Birgit Nielsen, vores kasserer og mangeårige medlem af bestyrelsen, døde efter længere tids sygdom den 2. november. Birgit vil ikke alene være savnet i selskabet og bestyrelsen, men også blandt alle de nepalesere, som hun har haft kontakt til gennem årene. Du kan læse mere om Birgit i nekrologen på side 26.

Midt i det sørgelige er det dejligt, at vi igen kan mødes fysisk - til foredrag, vandreture og andre sociale arrangementer. Selskabet er nu ved at være tilbage til, hvor vi var, før coronaen gjorde sit indtog - med aktiviteter i både Aalborg, Odense, Aarhus og København.

Glæden var stor, da Nepal åbnede for rejsende, der er færdigvaccinerede. Det kunne hurtigt mærkes på både turister og NGO'er, der ikke har kunnet komme afsted de sidste par år. Og dejligt at høre fra en tidligere formand for selskabet, at han oplevede, at man i Nepal er klar til at tage imod gæster, og ikke mindst, at han oplevede, at der er styr på tingene, og at det er trygt at rejse.

Nu håber og beder jeg bare til, at efteråret og vinteren ikke byder på en tredje bølge. Selv om der er rimeligt styr på tingene i turistområderne, er det ikke det samme, som at alt er godt. Der er fortsat mange, der ikke er vaccinerede, og udfordringerne for sundhedsvæsenet er fortsat mærkbare.

Selskabet har hen over forsommeren støttet op om FAN-projektet (flyingaidnepal.dk). Der blev i den forbindelse foranstaltet en indsamling blandt selskabets medlemmer, der resulterede i, at vi kunne bidrage med over 100.000 kr. til projektets initiativer. FAN-projektet har givet støtte til 25 store og små initiativer, spredt over det meste af Nepal. Et flot projekt, som har været drevet af enkeltpersoners engagement og vilje til at hjælpe. Stor tak til jer, der har drevet projektet.

Også en stor tak til jer, der stiller op som foredragsholdere, til jer, der sørger for, at vi får rørt benene i den danske natur, og i det hele taget til alle jer, der bidrager til, at vi kan holde et højt aktivitetsniveau i selskabet.

Man siger, at hvor der er vilje, er der vej. Det måtte jeg sande, da jeg hørte foredraget med de to svagtseende og svaghørende brødre, der tog på trekking i Dolpo. Jeg har selv været der, og den tur hører til i den absolut tungere klasse med flere pas over 5.000 m og lange vandredage. Det var fantastisk at høre, hvordan de med stort engagement fortalte om deres tur i Dolpo.

Engagement oplever jeg også i "ungegruppen", der har holdt sit første netværksmøde. Det er dejligt at opleve, at der er grobund for at udvikle dette netværk med aktiviteter, der tilgodeser interessen i denne gruppe.

Engagement og vilje er der også blandt de "arbejdende" medlemmer i selskabet. Der bliver ydet et utrolig flot stykke arbejde med at arrangere foredrag og andre aktiviteter, lave Nepal Vision, vedligeholde hjemmesiden, sikre aktivitet på Facebook og sikre den daglige drift og administration af selskabet. MEN der er brug for flere kræfter, hvis vi skal opretholde det nuværende niveau og udvikle os, så vi følger med tiden. Så skulle du have tid og lyst til at engagere dig som "arbejdende" medlem, hører vi gerne fra dig. Jeg håber, at vi alle kommer godt igennem efteråret og ønsker alle en Glædelig Jul og et Godt Nytår.

I. Arildsen

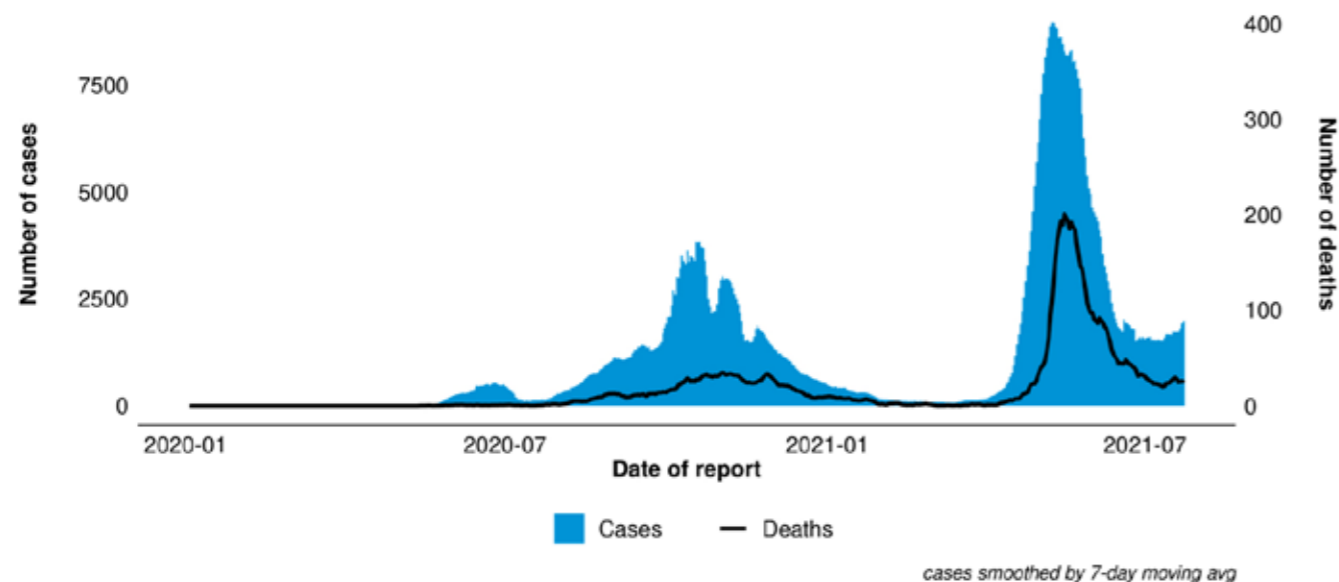

STÅR NEPAL OVER FOR DEN TREDJE BØLGE AF COVID-19-PANDEMIEN?

LÆS OM VACCINER, TREDJE BØLGE, FLOKIMMUNITET M.M.

Af Bishal Gyawali, Center for global sundhed, Københavns Universitet

COVID-19-pandemien har været i fokus for den offentlige debat i Nepal siden marts 2020, hvor landet blev udsat for den første lockdown. I april og maj i år oplevede Nepal en brutal anden bølge af pandemien. Da den var på sit højeste, oplevede landet mere end 9.000 nye COVID-19-tilfælde dagligt og over 100 dødsfald dagligt (Se Figur 1).

Figur 1: COVID-19-tilfælde i Nepal fra april 2020 til april 2021 (Kilde: WHO. Weekly epidemiological update. Tilgængelig fra: <https://www.who.int/publications/m/item/weekly-epidemiological-update-on-covid-19---20-july-2021>)

Med smittetigningen i anden bølge af COVID-19 blev sundhedsfaciliteter i hele landet overbelastet, da de stod over for mangel på hospitalssenge, iltforsyninger og respiratorer. I modsætning til den første bølge gav den anden bølge anledning til endnu større bekymring, da den ramte mennesker i alle aldre alvorligt. Den medførte et højere smittetal og en højere dødsfrekvens i alle aldersgrupper, herunder også hos børn, på trods af at det var midt under skolenedlukningerne.

Fleere faktorer synes at have bidraget til den anden bølge. Bl.a. utilstrækkelig COVID-

19-vaccinationsdækning, dårlig overholdelse af passende adfærd under pandemiske forhold, de store sammenkomster i hele landet ved religiøse festivaler og politiske demonstrationer, åbning af uddannelsesinstitutioner og grænser samt spredning af den indiske dobbeltmutante variant (Delta-varianten). Det var af betydning, at regeringen ikke var særlig opmærksom på forvaltningen af dens åbne grænse mod Indien, og at nepalesere, der arbejdede som vandrende arbejdstagere i Indien, fik lov til at komme ind i Nepal uden hverken test eller karantæner. Manglende adgang til test for COVID-19 var en anden flaskehals i Ne-

pals forholdsregler, mens landet kæmpede for at opskalere diagnostiske test i den offentlige sundhedssektor og landet fejlede i forhold til at udnytte og regulere den store private sundhedssektor effektivt.

Hvor står Nepal nu?

Pr. den 25. september er COVID-19-infektionerne faldende i landet, idet der i gennemsnit rapporteres 1.103 nye smittede hver dag. Der har i alt været 789.872 bekræftede tilfælde, og 11.081 dødsfald er rapporteret i hele landet, siden pandemien begyndte. Nepal havde i slutningen af september givet mindst ét stik COVID-

19-vaccine til 22% af befolkningen, men kun 20,3% havde modtaget begge doser. (Source: <https://covid19.who.int/region/searo/country/np>)

Kommer en tredje bølge i Nepal?

Der er ikke noget ensartet mønster af rapporterede tilfælde af COVID-19 globalt. I nogle lande har vi set flere bølger, mens den daglige infektionshastighed forbliver høj i andre lande, for eksempel Philippinerne, Malaysia og Thailand. I betragtning af, hvad vi har set i disse lande, er det vanskeligt at forudsige, om Nepal vil få en tredje bølge, hvornår den kan dukke op, eller om den overhovedet vil komme. Fordi den anden bølge var så dårligt forberedt, advarer de nepalesiske sundhedsmyndigheder nu om en mulig tredje bølge, som kan ramme i løbet af oktober og november, og som kan være endnu mere dødelig end de to foregående bølger.

Tre faktorer vil kunne bestemme tidspunktet og størrelsen af fremtidige bølger i Nepal, nemlig

1. individuelle valg (hygiejne, anvendelse af masker, social distancering og undgåelse af større folkemængder)
2. vaccinationsdækning med begge doser og
3. fremkomsten af nye varianter.

Den enkeltes beslutning, såsom at bruge masker, forhindre social kontakt, spore og teste og undgå folkemængder, kan afgøre

den næste bølge. Der er stadig mange mennesker, der undgår at teste og afsløre deres sundhedsstatus, især i landdistrikterne i Nepal. På den anden side kan de sociale sammenkomster og religiøse fester i de kommende festivalmåneder, oktober og november (Dashain og Tihar-festivalerne), resultere i en hurtig smittespredning på grund af store sammenkomster. Især i festivalsæsonerne vender mange nepalesere hjem (til fødested og fjerntliggende områder) for at være sammen med deres familier, som de ikke har set hele året. Den nye bølge, hvis den opstår, kan sandsynligvis ramme disse fjerntliggende områder (landsbyer), hvor mange mennesker samles i løbet af festivaltiden.

Vaccinationsdækningen med begge doser er stadig lav i landet. Ca. 11 millioner vaccinedoser er blevet givet indtil nu (indtil den 25. september 2021), hvilket kun giver fuld dækning til 20% af befolkningen. Så den tredje bølge vil blive bestemt af, hvor mange der modtager begge doser i oktober.

Den anden bølge i Nepal skyldtes fremkomsten af mere smitsomme varianter, som fx Alpha og Delta, og den tredje bølge kan følge, hvis flere sådanne varianter opstår i den kommende tid. Desuden siges den tredje bølge også i særlig grad at ramme den yngre del af befolkningen. I Nepal er næsten 50% af befolkningen under 25 år. Dette betyder, at 50% af befolkningen vil blive i særlig grad udsat for risiko ved den kommende tredje bølge.

Således er en forbedring af individuel adfærd og øget vaccinationsdækning de ultimative måder at reducere virusoverførsel på og dermed reducere omfanget af fremtidige bølger i landet.

Nationalt sero-prevalence studie

Foreløbige resultater af en ny landsdækkende sero-prævalensundersøgelse fra Nepals sundheds- og befolkningsministerium viser, at 68,6% af landets befolkning allerede har udviklet antistoffer mod COVID-19. Undersøgelsen er en sero-prevalensundersøgelse i stor skala og omfatter prøver af 13.161 personer i alderen over seks år, tilfældigt udvalgt fra alle distrikter i Nepal, undtagen Manang-distriktet. Det er blevet rapporteret, at antistoffer blev fundet i prøver fra mennesker i alle aldersgrupper, erhverv, begge køn og i både landdistrikter og byområder. Antistoffer er fundet hos 80% af de mennesker, der har fået den første dosis vaccine og hos 90%, der har fået begge doser. Dette viser, at de benyttede vacciner har været meget effektive. Selvom resultaterne fra denne undersøgelse giver et vist håb, er en stor del af befolkningen stadig sårbar, og fremtidige bølger kan ikke udelukkes. Da Kappa-mutanten i Delta-varianten er meget smitsom, og da cirka 32% af nepaleserne stadig er uden antistoffer, er det nok til, at en ny – tredje – bølge kan starte. Desuden skal resultaterne tolkes med varsomhed, da der stadig er en høj andel af usmittede og uvaccinerede mennesker i Nepal. Der er også mangel på data om andelen af geninfektioner i samfundet og aftagende antistof (progressivt tab af beskyttende antistoffer) i den generelle befolkning. Vores immunsystem udvikler antistoffer, enten induceret ved vaccination eller som reaktion på infektion. Så der er behov for at finde ud af, hvor mange deltagere i undersøgelsen, der var vaccineret, og hvor mange der endnu havde til gode at blive vaccineret. Det er også nødvendigt at indsamle data om, hvor mange af dem, der modtog dobbeltvaccinationer, der udviklede antistoffer.

27. september 2021

Bishal Gyawali er postdoc ved Københavns Universitet, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Afdelingen for Global Sundhed og har bl.a. forsket i livsstilssygdomme i Nepal.

THARUERNES KULTURARV

Af Knud Olander

Tharuerne er et folkeslag, der i årtusinder har boet i Tarai-området for foden af Himalayabjergkæden. Deres kultur er i fare for at forsvinde. En tharu-organisation har i samarbejde med antropologer igangsat et projekt for at bevare og videreudvikle tharuernes kulturarv.

Dansetrup optræder i Laxmanpur, Bardiya,
Foto: Knud Olander

Tarai, som er det tropiske lavlandsområde for foden af Himalayabjergkæden langs Nepals grænse til Indien, var ved Nepals samling til ét kongerige i midten af det 18. århundrede et tyndt befolket område dækket af skov og plaget af en dødelig malarievariant. Tharuerne, der i århundredernes forløb havde udviklet resistens mod malarieinfektionen, udgjorde de eneste permanente beboere, bortset fra nogle mindre grupper af Rajbanshis og Santaler i Tarais østlige del. I dag udgør tharuerne med deres ca. 1,7 mio. kun 13 % af Tarais befolkning på lidt over 13 millioner. I antal er de dog stadig den største af de mange kaste- og etniske grupper, der i dag befolker området. De er i dag anerkendt af FN og den nepalesiske regering som et oprindeligt folk og er specifikt nævnt i Nepals forfatning, som bl.a. foreskriver nedsættelsen af en Tharu-kommission, som har til formål at fremme tharuernes rettigheder og velfærd.

Oprindeligt folk

Tharuernes historie går mere end 1000 år tilbage. Den ældste skriftlige reference stammer fra den iranske videnskabsmand Abu Rayhan Birun's værk om Indiens geografi og kultur fra 1033. Heri forbinder han tharuerne med Maithili kongedømmet, som herskede i den nordøstlige del af Sydasiens på den tid.

Bosætningen af tharu-stammerne kan imidlertid have foregået over nogle tusinde år. Tharuerne selv mener, at tharu-stammer beboede området, på Buddhas tid for omkring 2600 år siden. Det er der ikke historisk dokumentation for, men deres genetiske tilpasning til livet i det malarieplagede skovrige område taler for en lang tilknytning.

Tharuerne ryddede skoven til agerdyrning, som de i kombination med fiskeri og indfangning og salg af elefanter, agerhøns og vildsvin og brug af skovens urter levede af. Landbrug er den dag i dag fortsat hovederhvervet. Selv om malariaens udbredelse gjorde det vanskeligt for andre folkeslag at opholde sig i længere tid i området, betød det ikke, at tharuerne levede i isolation fra omverdenen. For de mange fyrste- og kongedømmer umiddelbart nord og syd for Tarai var regionen tillokkende i kraft af sine mange ressourcer i form af elefanter, vildt, tømmer, og dyrkbar jord. Men for at kunne udnytte dem var de afhængige af tharuernes viden og samarbejde, hvilket gjorde det muligt for tharu-samfundene at bevare en udstrakt grad af selvstyre baseret på egne institutioner, hvilket Barghar-systemet i Vesttarai er et eksempel på.

Traditionelle institutioner

Systemet refererer til en række landsbyråd ledet af en Barghar (formand), støttet af en Chowkidar (meddeler), en Likhandar (sekretær) og en Guruwas (præst). Bargharen har ansvaret for at organisere de praktiske/økonomiske aspekter af landsbylivet, afholde de religiøse og rituelle funktioner, sørge for opretholdelse af fælles normer og forebygge og løse konflikter i og mellem landsbyerne. Barghar-rådene blev og bliver stadig valgt en gang om året i januar/februar under fejringen af tharu-nytåret, hvor hver hustand i landsbyen har en stemme. Selv om Barghar-systemet i årenes løb har mistet indflydelse pga. statens og donorers manglende anerkendelse af dem som en ressource i udviklingsprocessen, har de overlevet i landsbyerne og der er nu en bevægelse i gang for at få dem officielt anerkendt som talerør og aktør for beboerne i de landsbyer, hvor de eksisterer.

Religion og kultur

Tharu-befolkningen kan opdeles i flere undergrupper med hver deres kulturelle særpræg, hvor sprog, social organisering, religiøs praksis, mytologi og festivaler varierer. Fælles for dem er, at de alle taler et indisk-arisk sprog under den indoiranske sprogfamilie, som også omfatter hindi og

nepali. Dangaura og rana tharu sprogene dominerer i vest, mens i øst, dvs. øst for Kali Gandaki-floden, taler de fleste enten maithali eller bhojpuri, da dette område historisk har haft en tættere tilknytning til de tidligere konge- og fyrstedømmer i det nuværende Bihar. Tharu-befolkningen i de syv vestligste Tarai-distrikter er i dag på næsten 1 million.

Tharuernes religiøse traditioner er præget af synkretisme, dvs. en sammenblanding af forskellige religiøse traditioner, hvor man kan finde elementer af animisme, shamanisme, hinduisme og buddhisme. Men selv om der er lokale forskelle mellem grupperne, så er deres livssyn præget af de fælles levevilkår for foden af Himalayabjergene, hvor kombinationen af skovens farer, klimaet og fjender har været bestemmende for deres materielle, åndelige og sociale liv. Tharu-kulturen hviler på en tradition, hvor viden om kunst, ideer, myter og ritualer er blevet videregivet mundtligt fra generation til generation i landsbyerne. Den udbredte analfabetisme gjorde, at den oplagrede viden kun sporadisk er blevet skrevet ned. Først relativt sent i 1970'erne fandt antropologer fra Nepal og Vesten interesse i at dokumentere og undersøge Tharu-kulturen. Tharuerne var indtil da kun i meget ringe omfang omtalt i bøger om Nepal og da kun med overfladiske vendinger som at de var "et tilbagestående primitivt jæger og samlerfolk, der levede i skoven uden kontakt med omverdenen."

Kamaiya-systemet

Nepals samling til et kongerige i slutningen af 1700-tallet og udryddelsen af malaria i Tarai i 1960'erne, som åbnede området for nye bosættere, medførte, at hovedparten af Tharuerne mistede kontrollen over den jord, de dyrkede, til først de nye feudalherrer og senere til indvandrere fra Nepals bjergegne. I stedet blev de som forpagtere og landarbejdere underlagt de nye ejere, mange af dem som gældsbundne slaver (kamaiyaer) i et system, hvor gældsbyrden voksede og gik i arv fra generation til generation.

Det demokratiske gennembrud i 1990 gjorde det muligt for tharuerne at organisere sig frit, og en ny generation af tharuere tog kampen op mod de samfundsskabte barrierer, som havde holdt tharu-samfundene tilbage.

I den vestlige del af Tarai i Dangdalen, dannede en gruppe unge aktivister fra landsbyerne en organisation, "Backward Society Education" (BASE) i 1990 for at bekæmpe kamaiya-systemet. Det lykkedes dem i løbet af nogle få år at mobilisere tharuerne ikke kun i Dang, men også i de øvrige seks vestlige tarai-distrikter i en fælles kampagne for afskaffelse af gældsslaveriet og bekæmpelse af analfabetismen og manglen på viden om rettigheder. Manglen på uddannelse blev af BASE-aktivisterne anset for en væsentlig årsag til at tharuerne ikke havde været i stand til at forsvare deres interesser overfor staten og de nye bosættere.

Med støtte fra internationale donorer bredte BASE's aktiviteter sig som en steppebrand i hele regionen og i 2000 lykkedes det med hjælp fra nepalesiske og internationale menneskerettighedsorganisationer samt adskillige donorer, heriblandt Danida og Mellemfolkeligt Samvirke, at få regeringen til at stoppe kamaiya-systemet. I 2002 blev det endeligt forbudt ved lov af parlamentet.

I alt ca. 18.000 familier var blevet registreret som omfattet af kamaiya-systemets gældsslaveri i slutningen af 1990'erne. Da forbuddet trådte i kraft blev de med øjeblikkelig virkning forvist fra deres hjem og arbejde af deres tidligere ejere.

Et kamaiya-hjælpeprogram blev iværksat af regeringen. Kamaiyaerne fik ret til at få til-delt et lille stykke jord, tømmer til bygning af et mindre hus og adgang til forskellige slags jobtræningsprogrammer, så de kunne få et alternativ til deres gamle landarbejderjob hos de tidligere slaveejere. Imidlertid var regeringsprogrammet præget af forsinkelser, inkompetence, bureaukrati og korruption, hvilket bragte de tidligere kamaiya-familier på sultens rand. I desperation besatte kamaiyaerne offentligt ejet jord, og mange af dem endte med at sympatisere med eller deltage aktivt i den i 1996 startede maoistiske revolte, som lovede et opgør med de feudale diskriminerende strukturer i samfundet.

Traditionelt tharu langhus, hvor flere generationer bor sammen
Foto: Ekraj Chaudhary

Kvinder i traditionelle dragter fra Dangdalen
Foto: Ekraj Chaudhary

Dashainpuja ved husalteret
Foto: Ekraj Chaudhary

Det maoistiske oprør

I løbet af 2002 blev hæren mobiliseret af regeringen og konflikten skærpedes med udgangsforbud og militær undtagelsestilstand. Det fik som konsekvens at landbefolkningen blev udsat for et dobbelt loyalitetspres fra på den ene side militæret, som kontrollerede landområderne i dagtimerne' og på den anden side de maoistiske guerillaer, som kontrollerede de samme områder i nattetimerne. Særligt hårdt gik det ud over tharuerne i Vesttarai, som var den gruppe, der havde det højeste antal registrerede kidnappede og forsvundne personer i løbet af konflikten. Problemerne blev også forstærket af, at mange tharuer ikke beherskede nepali i skrift og tale og derfor var uvidende om indholdet af militærets rundskrivelser og meddelelser vedrørende spærretider og andre restriktioner.

Den væbnede konflikt afsluttedes i 2006, men der kom til at gå endnu næsten 10 år med mange højspændte situationer, inden de politiske partier i 2015 blev enige om en ny forfatning, som afskaffede monarkiet og indførte en ny demokratisk føderal stat med syv delstater.

Ny forfatning, nye tider?

Mange tharu-aktivister i Tharuhat-bevægelsen havde håbet på dannelsen af en separat Tharuhat-delstat betående af Tarais syv vestligste distrikter, et krav som blev afvist af de store politiske partier, og som efterfølgende skabte store spændinger i området. Distrikterne blev i stedet fordelt mellem de tre delstater; Sudurpaschim, Lumbini og Karnali. Håbet havde været at få samlet alle distrikter med store tharubefolkningsgrupper i én delstat, som bedre ville have kunnet understøtte kampen for opfyldelsen af tharuernes forfatningsmæssige rettigheder.

Historisk har tharu-kulturen været ignoreret og overset af Nepals styrende eliter siden landets samling, hvor tharuerne ligesom andre af Nepals oprindelige folk blev underlagt centralstatens bestræbelser på at skabe en fælles nepalesisk identitet

baseret på hinduisme med dets kastehierarki og nepali som det officielle sprog. Imidlertid levede tharuernes kultur og sprog videre i dagligdagen i landsbyerne, men de seneste årtier og specielt de 10 år under den maoistiske revolte, hvor det sociale og kulturelle liv lå underdrejet, satte tharu-kulturen og dens institutioner under voldsomt pres.

Blandt tharuerne er der derfor en voksende erkendelse af, at det er ved at være på tide at få dokumenteret alle dele af deres rige kultur, mens det endnu er muligt. Ikke mindst for at fremme de yngre tharugenerationers kendskab til deres årtusinde gamle kultur inden for billedkunst, sang og musik, litteratur, kunsthåndværk, viden om planter og dyr og tharu-samfundenes traditionelle institutioner. En viden, som det er håbet, kan inspirere de nye generationer og styrke deres deltagelse i udviklingen af det nepalesiske samfundsliv sammen med de mange andre etniske grupper i Nepal.

Tharu Research and Development Project (TRDP)

TRDP projektet er udsprunget af den ovenfor nævnte erkendelse. Projektets formål er: 1) at dokumentere tharuernes historie, kultur og levevilkår; 2) at sprede viden om kulturarven og gøre aktivt brug af den i forbindelse med udvikling af nye indkomstmuligheder og; 3) at opnå anerkendelse af tharuernes sprog, kultur og traditionelle institutioner. Projektet lægger op til etablering af et etnografisk museum med forsknings- og formidlingsaktiviteter.

Drivkraften bag projektet er en lokal tharuorganisation fra Bardiya-distriktet i Vesttarai, Prachin Shreejansil Adivasi Samaj (PSAS) med teknisk bistand fra Central Department of Anthropology, Tribuvan University (CDA/TU).

PSAS blev dannet i 2006 af en gruppe tharu-aktivister bestående af skolelærere, bønder og mediefolk fra Vesttarai. Organisationen arbejder for oprindelige folks rettigheder med udgangspunkt i Interna-

tional Labour Organisation's konvention om Oprindelige Folk og bestemmelserne i Nepals nye forfatning. Som et middel i disse bestræbelser startede PSAS i 2009 en radiostation, Radio Gurbaba, i Bardiyadistriktet. Radiostationens direktør Ekraj Chaudhary er en af medstifterne af PSAS og en drivende kraft i bestræbelserne på at bevare og forny tharuernes kulturarv. Som ung var han med til at starte BASE i Dang og ledede arbejdet med at dokumentere kamaiya-systemets historie, udbredelse og menneskelige konsekvenser. Samtidig begyndte han på bånd at dokumentere beretninger om traditioner, sange og historier overleveret fra generation til generation i landsbyerne.

Båndene og meget andet er nu arkiveret i foreløbig form i Ekraj's hjem. Under en forløber for TRDP projektet er mere kommet til, bl.a. en bog om bryllupsritualer og en ny og udvidet udgave på tharu af Barka Naach – den store dans – en sangcyklus fyldt med ritualer og historier, som udgør tharuernes version af det klassiske oldindiske epos Mahabharata. Desuden står Ekraj bag oversættelser af Nepals nye forfatning (2015) og af den nye civilretslov (2018) til tharu. TRDP projektet, der startede i november 2020, bygger videre på disse indsatser, nu med deltagelse af professionelle antropologer. Projektet løber over tre år og søger i øjeblikket finansiel støtte til de sidste to år gennem en støttegruppe under Seniorer uden Grænser.

Yderligere information om projektet fås hos enten Knud Olander (olander10@hotmail.com) eller Flemming Topsøe (flemming@topsoefamily.dk).

Roskilde marts 2021

Knud Olander er tidligere rådgiver for Mellemfolkeligt Samvirke og Danida. Han har boet og arbejdet i Nepal i mere end syv år.

ALLE BØRN I VERDEN SIKRES LIGE ADGANG TIL KVALITETSUDDANNELSE

"Inden 2030 skal det sikres, at alle piger og drenge gennemfører gratis, inkluderende grundskoleundervisning og ungdomsuddannelse i høj kvalitet, der fører til relevante og effektive læringsresultater". (Verdensmål nr. 4)

Af Dinesh Kumar Yadav (NELTA, Janakpur) og Kirsten Rasmussen (BelhiGruppen Nepal)
Fotos: Kirsten Rasmussen

Og hvordan går dét så i Nepal??

Denne artikel tager udgangspunkt i erfaringer fra et afgrænset geografisk område i Terai: Hansapur Kommune, Danusha-distriktet, Provins 2. Ifølge UNDP Field Office Nepal er Provins 2 en af de fattigste og mest udsatte provinser i Nepal. Distriktet er kendetegnet ved en feudal struktur med et ineffektivt landbrug, mange små håndværk, traditionelle familiemønstre, stærke religiøse traditioner, hvor kastesystemet stadig er dominerende samt en mangfoldig maithili-kultur.

Igennem generationer har børn og unge tilegnet sig grundlæggende praktiske og kulturelle erfaringer og færdigheder igennem side-mandsoplæring i hjemmene i en "learning by doing"-tradition, der fungerer fint i et samfund, hvor 55 % af befolkningen er analfabeter.

Den lokale skole havde i 2019 en frafaldsprocent på 74. Med så stort et frafald er det tydeligt, at skolesystemet er stærkt udfordret.

Lærerne i Danusha-distriktet anerkender fuldt ud disse udfordringer, og de peger især på to fundamentale årsager hertil, nemlig:

1. Skolens fysiske standard med misligholdte bygninger og dårlige sanitære forhold
2. Manglende anerkendelse og respekt fra både elever, forældre og myndigheder.

Når historien viser, at en fagligt dygtig og dedikeret lærer kan skabe god undervisning hvor som helst, er det interessant at undersøge, om der er andre forklaringer på lærernes mange frustrationer end dem, de selv peger på. I det følgende ses derfor bort fra de fysiske forhold på skolerne.

Gratis, inkluderende grundskoleundervisning

Også i forhold til uddannelse må Provins 2 betragtes som særligt udsat, idet den i høj grad består af fattige og marginaliserede befolkningsgrupper, der kæmper for at overleve. Pandemien har tydeliggjort de forankrede sociale problemer, der altid har eksisteret i området: dårlig regeringsførelse, kastediskrimination, mangel på jobs og udbredt fattigdom. Fattigdom kombineret med analfabetisme og religion medfører, at alle familiens kræfter sættes ind på at overleve her og nu. Kun for de bedrestillede indbyggere er der råd til at have visioner om skolegang og uddannelse og håb om en bedre fremtid.

Undervisningssystemet

Den obligatoriske skolegang i Nepal er på ni år, dvs. ECD + 8 år, hvor det første skoleår (Early Child Development) fungerer som et børnepasningstilbud, hvor det eneste krav til lærerens kompetencer er, at det skal være en kvinde.

De efterfølgende klassetrin (1.-8. klasse) udgør grundskolen, der afsluttes med en eksamen.

Efter yderligere fire års skolegang og bestået eksamen modtager de studerende et eksamensbevis, der giver dem adgang til at blive godkendt som lærer i 1.-5. klasse.

Med 12 års gennemført skolegang er det altså muligt at blive godkendt til at undervise i 1.-5. klasse. Det betyder, at lærerprofessionen i 2/3 af skoleforløbet udelukkende hviler på grundlæggende færdigheder inden for læsning og matematik. Der er altså ingen forventninger om, at lærerne har viden om, hvordan de faciliterer læreprocesser, der forbinder elevernes hverdagsviden og færdigheder med skolens teoretiske indlæring.

Lærerprofession

En konsekvens af det svage uddannelsesniveau er, at mange lærere formidler deres undervisning i det samme undervisningsmønster, som de kender fra deres egen skolegang og ud fra de undervisningsmaterialer, de har fået tildelt fra ministeriet. Det bliver en undervisningsform, hvor lærere og elever blot forventes at reproducere bøgernes viden. Der bliver ikke lagt vægt på elevernes selvstændige refleksion, hvor de kan forbinde deres egen viden og erfaringer med bøgernes viden.

Lærerne mangler således et varieret fagligt beredskab og undervisningsmæssig kreativitet til at håndtere skolens almindelige udfordringer og ikke mindst de udfordringer, der er forbundet med generelle indlæringsvanskeligheder. For slet ikke at tale om behovet for at opfinde nye undervisningsmønstre under de aktuelle coronarelaterede nedlukninger.

Det mangelfulde uddannelsesniveau betyder også, at lærerne kommer til at stå svagt i dialogen med forældre og myndigheder. De mangler forudsætninger for at indgå i en professionel dialog om undervisningens form og indhold og strander ofte i en argumentation, hvor de peger på kulturelle problemstillinger som f.eks. børneægteskaber, migrantarbejde og skolens fysiske tilstand som årsag til dårlig undervisning og stort frafald i skolen.

Undervisningspraksis

Ifølge det nepalesiske undervisningsministerium er der i øjeblikket registreret 129 forskellige befolkningsgrupper, som taler hver deres modersmål. Især i de fattige provinser, hvor analfabetisme og manglende skolegang er udbredt, er det almindeligt, at befolkningen kun taler deres modersmål. Ministeriet peger på, at der er sammenhæng mellem lav gennemførelsesprocent i grundskolen og de sproglige vanskeligheder, børnene møder, når de bliver undervist på et andet sprog end deres modersmål. De fleste Indbygere i Danusha-distriktet har maithili som modersmål. De taler ikke nepali, som er nationalsproget i Nepal. Det er et åbenlyst problem, at eleverne fra første skoledag undervises på et sprog, der for dem er et fremmedsprog.

Skolens præfabrikerede undervisningsmaterialer udgives og distribueres af "Development Center" under undervisningsministeriet. Ét problem i disse materialer er sproget, da bøgerne kun udgives på nepali, men et andet problem er, at eleverne har svært ved at identificere sig med bøgernes indhold, der kun sjældent relaterer sig til deres egen kultur.

Med et problemkatalog som her beskrevet, altså fattigdom, manglende læreruddannelse og modersmålsundervisning samt fremmedgørende undervisningsmaterialer, er det forståeligt, at der ud af de 1.900.000 elever, der hvert år begynder i skolen, er 1.400.000 elever, der dropper ud uden at gennemføre grundskolen.

"... ungdomsuddannelse i høj kvalitet, der fører til relevante og effektive læringsresultater"

(Citater: Verdensmål nr.4)

I Danusha er det især dalitternes børn, der har trange kår i uddannelsessystemet. Der er flere eksempler på, at familier fra højere kaster nægter at lade deres børn gå i klasse med dalitbørn, hvilket medfører, at dalitbørnene risikerer at blive bortvist fra skolen og efterladt uden skolegang. Det har været et vilkår for generationer af dalitter, der dermed fastholdes i en tilværelse, hvor de er henvist til ufaglært arbejde - eller værre endnu: at arbejde under slavelignende forhold, hvor de er i konstant risiko for at måtte tage lån til høje renter hos deres arbejdsgiver, når de kommer i økonomiske vanskeligheder. Disse lån er ofte umulige at tilbagebetale, og de overføres ofte fra generation til generation.

Elever, der dropper ud af skolen uden at gennemføre den afsluttende eksamen, er afskåret fra at blive optaget på en godkendt ungdomsuddannelse, da et eksamensbevis fra grundskolen er en forudsætning for optagelse. Det kan derfor ses som reel overlevelse, når de unge kommer i sidemandoplæring hos slægtninge, hvor de lærer et håndværk, der kan forsørge familien, men det er også en konsolidering af de eksisterende håndværkstraditioner.

Og hvad så nu??

Når børn og unge ikke forstår skolens sprog og indhold og derfor ikke gennemfører deres skolegang, bliver de afskåret fra at tage en ungdomsuddannelse, for slet ikke at tale om en længerevarende videregående uddannelse. På den måde fastholder skolens faglige indhold og undervisningssprog børnene i fattigdom og skaber dermed en demokratisk ubalance i hele samfundet.

I lyset af skolens sproglige udfordringer og manglende relevans for eleverne er det særligt vigtigt, at lærerne får en bedre grunduddannelse. De skal kunne indgå i en professionel dialog, der er baseret på faglig viden, med henblik på at etablere en politisk forståelse for betydningen af god undervisning.

Hvis Nepal skal nå i mål med Verdensmål nr. 4 inden 2030, står landet over for en række massive udfordringer, der i høj grad relaterer sig til manglende prioritering af uddannelse. Det kræver målrettet viden, vilje og økonomi på alle niveauer.

Dr. Dinesh Kumar Yadav "Aastic": Underviser i engelsk på universitetet i Janakpur. Leder af NELTA (Nepal English Language Teachers' association) og ETC (Educational Training Center). Initiativtager til oprettelse af en række gratis undervisningstilbud til kasteløse børn.

Master Kirsten Juulstrup Rasmussen: Uddannelsesansvarlig i BelhiGruppenNepal. Tidligere lektor med arbejdsområde indenfor grund-, videre- og efteruddannelse for lærere og pædagoger. Har desuden arbejdet med skoleudvikling, projektledelse, sprog- og læseudvikling, institutionsdrift og uddannelsespolitik.

Discover the Himalayas and Asia with our award winning adventure travel company!

We truly believe in old Nepali hospitality adage **"Guests are Gods' . We welcome them with open heart, kindness and warm smile.**

Mountain Delights is an independent owner operated adventure company based in Kathmandu, run by a team of experienced, enthusiastic, multilingual and dedicated trekking guides and tour leaders with the mission to offer the best and competitive service to our clients.

Our company has been committed to the travel trade since its founding in 2004. We have established an impeccable reputation both at home and abroad. Therefore you can expect caring services management and its administrative and field staff are sincerely committed to maintaining the natural beauty and cultural heritage of Nepal.

www.mountaindelights.com
Email: info@gotomountain.com
Contact: Ram Sapkota "Kamal"
Phone: +977-4700190

FAN, FLYING AID NEPAL – HVORFOR, HVORDAN?

EN PERSONLIG BERETNING

af Flemming Topsøe

Alle fotos af taget af projektdeltagerne og findes på www.flyingaidnepal.dk.
Udvælgelse: Jørgen Rendsvig

”Jeg fandt, at noget måtte gøres, og kontaktede vennerne herhjemme”

I slutningen af april 2021 modtog alle med kontakter i Nepal foruroligende meldinger om, at nu rullede den grimme anden COVID-19 bølge fra Indien ind over grænsen til Nepal. Folk var skræmte, hospitaler overbelagte, der manglede ilt, folk døde. Pressen skrev intet, fokus var på Indien, men faktisk var situationen i Nepal nok så slem: Sundhedssystemet dér er endnu mindre udbygget, og de vacciner, man får fra Indien, kunne ikke længere leveres.

Efter nogle dage, sendte jeg den 5. maj en forespørgsel til ambassadør Freddy Svane i Indien, under hvem også Nepal sorterer. Samme dag kom der svar tilbage: ”... Jeg er ekstremt bekymret for Nepal, hvor jeg var for nylig. Helt uden beredskab. Så kun få med maske, og desværre store menneskeforsamlinger. Det var tydeligt, hvad der var i vente.” Jeg fandt, at noget måtte gøres, og kontaktede vennerne herhjemme, foreslog at de kastede sig ud i det og indgik i en eller anden form for akut nødhjælpsarbejde, hvortil jeg selv med det samme kunne donere en sum penge, jeg nu ikke foreløbig ville få brug for til de udviklingsprojekter i Nepal, som de ellers var tiltænkt. Tilbage stod et i huj og hast opret-

tet nødhjælpsberedskab fra ”gulvet”, så at sige. Der var ingen velformuleret strategi eller struktur, rent kaos. I løbet af to dage var beredskabet på plads. Det fik navnet Flying Aid Nepal, FAN, og har siden dannelsen bestået af følgende otte enheder:

FAN1: BelhiGruppen Nepal, www.bgnepal.dk (Kirsten Juulstrup Rasmussen);

FAN2: Dansk-Nepalesisk Selskab, www.nepal.dk (Inger Marie Arildsen);

FAN3: Himalayan Project, www.nepalhelp.org (Kurt Lomborg);

FAN4: Human Practice Foundation, www.humanpractice.org (Simon Gessø);

FAN5: Jysk landsbyudvikling i Nepal, www.kantipur.dk (Lone Petersen);

FAN6: Rigshospitalet, MedTek Huset, www.rigshospitalet.dk/medtek (David Kovacs-Petersen);

FAN7: Seniorer uden Grænser, www.seniorerudengraenser.dk (Hanne Jacobsen);

FAN8: Trianglen, www.site.trianglen.nu (Christian Kruse).

Selv slog jeg mig op som talsperson for netværket. Det skulle have et navn. Jeg valgte ”FAN”, ikke bare på grund af det inviterende og positive akronym, men også fordi der skulle handles hurtigt, og så fordi udgangs-

punktet, for hvad der skulle ske, var den ”flyvske” tanke, at vi måtte se at få et af forsvarets fly sendt afsted med iltcylindre til fordeling blandt vores mange kontakter i Nepal. Desuden, hvis man kunne få de danske myndigheder til at lægge en portion vacciner oveni, ville det være perfekt – på det tidspunkt havde vi jo et overskud af uforbrugte vacciner herhjemme, og med bortfaldet i Nepal af vacciner fra Indien virkede det meget rimeligt.

Så vi gik i gang med at undersøge behov og muligheder, først den flyvske tanke. Den faldt dog hurtigt til jorden. Dels ville iltflaskerne uden særlige forholdsregler være i risiko for at eksplodere i luften, dels var der andre mere nærliggende muligheder (Singapore, landtransport fra Kina, ...) og endelig, hovedet på sømmet, var der slet ikke brug for fyldte iltflasker udefra. Derimod var der brug for tomme iltflasker, der kunne fyldes fra mindre fabrikker rundt om i landet eller, uden nærhed af sådanne anlæg, var der stort behov for mindre iltkoncentratorer, som i princippet var tilgængelige på markedet i Kathmandu, men ellers måtte importeres fra Kina, til tider til ublu overpris.

Så vi koncentrerede os herefter om andet: PPE, Personal Protection Equipment, sær-

I landsbyen Kanda i Rapti Municipality i Chitwan-distriktet bor det semi-nomadiske folk Chepang. Der er ikke vejforbindelse til landsbyen, så fødevarer og medicinsk udstyr må bæres ind, en vandretur på fem timer. Ini-31

lige masker og andet mere eller mindre teknisk udstyr. Og så, som noget ganske væsentligt, oplysning om hensigtsmæssig social adfærd, og om hvor hjælp var at finde. Frygten blandt befolkningen var stor, uvidenheden ligeså, specielt i landdistrikterne, hvortil smitten også nåede ud, for en stor del båret af de mange hjemvendte migrantarbejdere, der ikke længere havde arbejde i Indien. Og efter kort tid meldte manglen på mad sig. Fra alle sider hørte vi herom. Når man lever tæt på fattigdomsgrænsen og pludselig mister sit arbejde, ja så står sulten for døren. I FAN har vi vægret os ved at bruge alt for mange penge på maduddeling – en svært håndterlig og formidabel opgave – og når vi støttet uddeling af mad, har vi søgt at målrette det mod særligt udsatte grupper, handicappede, renovationsarbejdere mv.

Selvom vi i FAN på forhånd mente, at muligheden for at få vaccine ud til Nepal skulle overlades til regeringen, skal det have et ord med på vejen. Sagen var, at det tog andre sig af, ledet af Karen Valentin. Hun satte en underskriftsindsamling i værk herhjemme med en appel til landets myndigheder (se Politiken fra 21. maj), som faktisk – tak især til Bertel Haarder – førte til noget positivt. Ikke til vacciner, der var underlagt international regulering, styret af COVAX under WHO, men til et fly med relevant udstyr til Nepals betrængte sundhedsvæsen. Som direkte resultat af artiklen i Politiken fik FAN kontakt til Carsten Huus Jensen, Nepalentusiast og overlæge på en intensiv COVID-19 afdeling i Hillerød. Det har FAN nydt godt af siden, idet professionelle sundhedsfaglige vurderinger var

vigtige ved udvælgelse af initiativer, som FAN ville støtte.

Midlet til at komme hurtigt i gang med iværksættelse af konkrete initiativer var FAN's interne nyhedsbrev, *Rullenotatet*. Her samledes stort og småt fra de otte FAN-organisationer til belysning af situationen: muligheder for støtte, udtoget af pressen i Nepal, faglige vurderinger, forslag til diskussion samt meget mere. En sand rodekasse, 19 indslag de to første dage af FAN's eksistens, 68 indslag efter 14 dage, inden vi efterhånden var så langt, at vi havde et rimeligt overblik over, hvad der var muligt, hvad der var brug for, og hvad vi kunne levere med vores midler og organisation. Så den 19. maj kunne det første konkrete initiativ i Nepal, Ini-1, sættes i værk og herefter fulgte en række initiativer frem til Ini-31, der var det sidste initiativ, FAN godkendte, inden vi den 30. juni lukkede for tilgangen af ansøgninger. I alt modtog vi 33 forslag, hvoraf 24 blev godkendt og førte til bevillinger af alt fra ca. 10.000 kr. til ca. 100.000 kr. til aktiviteter, spredt ud over hele Nepal.

Til det administrative arbejde udnyttede vi, at FAN4, Human Practice Foundation (HPF), har et søsterkontor med personale og bankforbindelse i Nepal, som de beredvilligt stillede til vores rådighed. En speciel FAN-konto blev oprettet. Og så kunne vi begynde arbejdet med at indsamle penge og sikre overførsler mellem Danmark og Nepal. Dog ikke helt. Dels ønskede vi, at bidrag til nødhjælpsarbejdet skulle kunne trækkes fra i skat, dels regnede vi med, som en selvfølge, at bidrag skulle kunne

gøre gavn i hele Nepal. Til det første rettede vi den 17. maj henvendelse til Indsamlingsnævnet. Intet svar – det kom først den 2. september, totalt ubrugeligt, uden accept af den hastende karakter. Til alt held viste det sig, at HPF ved direkte henvendelse kunne udvirke, at deres tilladelse til at indsamle penge skattefrit kunne udvides til at omfatte FAN-aktiviteterne. Også den anden hurdle klarede HPF, idet det magtfulde SWC i Nepal, Social Welfare Council efter et mindre sværdslag tillod, at aktiviteterne kunne dække hele Nepal.

Udover FAN4 har også andre FAN-organisationer påtaget sig specielle opgaver. Det gælder FAN6, en speciel gruppe under Rigshospitalet, der har været vigtig til sparring om professionelle sundhedsfaglige vurderinger samt FAN2, Dansk-Nepalesisk Selskab (DNS), hvis redaktør af Nepal Vision påtog sig arbejdet med tilrettelæggelse og vedligeholdelse af FAN's hjemmeside, www.flyingaidnepal.dk. Denne kommunikationsplatform har været af central betydning og vil måske blive bevaret fremover, eventuelt kun som arkiv, der kan henvises til fra DNS's hjemmeside.

På hjemmesiden kan man gennem de støttede aktiviteter få et godt overblik over FAN-aktiviteterne, dels arten af disse, dels deres geografiske spredning. Og rapporterne fra de mange initiativer med flere fotos – hvoraf nogle ledsager denne artikel – giver et indtryk af, hvad donorerne penge er gået til. Enkelte donorer har valgt at støtte specielle initiativer – det gælder Ini-6, et oplysningsprojekt for en speciel, marginaliseret etnisk gruppe, Tharuerne, samt

Bhimsen Thapa Rural Municipality i Gorha-distriktet modtog bl.a. iltflasker og iltkoncentratorer. Ini-9

Ini-13, der har fokuseret på udbringning af mad og medicinsk udstyr til handikapgrupper forskellige steder i Nepal.

Mange initiativer er kommet i stand ved, at medlemmer af FAN-organisationerne har kontaktet samarbejdspartnere eller personlige kontakter fra rejser i Nepal og opfordret dem til at planlægge initiativer, som FAN kunne tænkes at støtte. Man kan derfor ikke sige, at FAN's midler fra starten har været ligeligt tilgængelige for alle i Nepal. Det var godt, hvis man kendte nogen fra en af FAN-organisationerne, der kunne anbefale forslag til initiativer. Kendtegrunde for de støttede initiativer er, at de typisk når langt ud i landet, og at de er baseret på tillid, som resultat af tidligere kontakter til nepalesiske ressourcepersoner og ildsjæle. Efterhånden som FAN blev mere kendt, er der dog kommet en del initiativer til stamme fra organisationer, som FAN ikke i forvejen havde kendskab til.

Det skal understreges, at FAN også påskønner det arbejde, som større, mere kendte organisationer står bag. Vi har haft kontakt til flere, men har valgt kun at støtte én af disse, den internationale hjælpeorganisation Active Aid (AA), der har aktiviteter i en lang række lande, herunder både Nepal (AA/Nepal) og Danmark, hvor Mellemfolkeligt Samvirke (MS) er Active Aid's partnerorganisation. Støtten til AA/Nepal er gået gennem MS og begrundes med, at AA/Nepal var hurtigt ude med et målrettet projekt, sigtende på de områder af Nepal, der var hårdest ramt ved starten af anden bølge. Ved særlig velvilje slap vi for et 10% administrationsbidrag til AA's internationale nødhjælpsberedskab, mens et 7% administrationsbidrag til MS ikke kunne omgås. Det er et stående problemkompleks med nødvendige administrationsbidrag til større organisationer med professionelle ansatte. Men man må erkende, at effektiv administration er nødvendig, og at det koster. Her

Dang-distriktet i Terai modtog udstyr til tre isolationscentre samt materiale, der informerede om hensigtsmæssig adfærd. Ini-7

er det værd at nævne, at FAN's midler er sikret gennem professionel administrativ bistand, ydet i både Danmark og Nepal. Det står HPF for uden beregning, og de yder herved et meget væsentligt bidrag til FAN.

Som en speciel aktivitet har FAN kunnet medvirke til distribution af iltkoncentratorer. Koncentratorerne blev indkøbt på fabrikken i Jinhua, Kina, transporteret ad landevejen til lufthavnen i Guangzhou og derfra fløjet til Kathmandu. Med baggrund i nødsituationen blev koncentratorerne frigivet uden krav om betaling af told eller andre afgifter. Dette har kunnet lade sig gøre i kraft af et tæt samarbejde med Rotary, specielt klubben i Kathmandu (RC/KTM). Ved at samle donationer til FAN og donationer til Rotary kunne vi købe stort ind, over 50 koncentratorer, hvilket resulterede i en væsentlig besparelse, ca. 70%, i forhold til prisen på gaden i Kathmandu. Koncentratorerne er så blevet afhentet af flere hold af frivillige på RC/KTM's adresse i Kathmandu og fordelt rundt omkring i landet til mindre sundhedsklinikker. Her skulle der blot være adgang til strøm og et personale, der let kunne oplæres i at betjene koncentratorerne, hvis de da ikke var bekendt med dette i forvejen. Samarbejdet med Rotary er formidlet af Kurt Lomborg fra FAN3, Himalayan Project, der har udnyttet et samarbejde gennem flere år med Rotary klubber i Danmark og Nepal. Mens dette skrives, oktober 2021, planlægges en gentagelse af det vellykkede koncentratorprojekt, idet vi finder, at det giver god mening til imødegåelse af den ventede tredje COVID-19 bølge, og at det er den aktivitet, hvor vi kan få mest for pengene.

Med afviklingen af igangværende initiativer og endnu et planlagt køb af koncentratorer i Kina, vil FAN have udspillet sin rolle og lukke ned. Præcis hvordan, og om dele af de opnåede resultater dog på en eller anden måde kan fortsætte til inspiration for andre, vil først blive afklaret ved endelig rapportskrivning og evaluering et stykke ind i det nye år.

Flemming Topsøe er matematiker og har siden 1964 været tilknyttet Københavns Universitet, fra 2008 som emeritus. Siden 2012 har han deltaget i forskellige udviklingsprojekter, specielt i Nepal, med fokus på fattigdomsbekæmpelse bredt, landbrug, undervisning, sundhed, bæredygtig produktion, kultur og demokrati. Han vedkender sig sin families dna om at tage del og yde, og hylder serendipitet (opmærksomhed på det uventede), som en central egenskab - også i udviklingsarbejde.

Nu 2 butikker i Helsingør

Petersen Sølv - Helsingørs måske hyggeligste smykkebutik

Med inspiration fra vores mange rejser i Nepal, landets farver, lyset og vores interesse for yoga og den 18.000 år gamle tibetanske Bön-buddhisme og Dzogchen-lære, hvor Daka & Dakini beskrives som himmeldansere, guider i den spirituelle praksis, har vi lavet denne smykke-serie.

For enden af malakæden, med de 108 nøje udvalgte ædel- og halvædelsten, har vi sat et Guru-vedhæng (Guru: vejleder), som er fremstillet i sølv, designet af os. Smykkerne er håndfremstillet, udbanket og graveret, udført efter ældgammel tradition på et simpelt sølvsmedeværksted i Kathmandu.

petersen
URE-SMYKKER

petersen
SØLV

Petersen Ure Smykker, Bjerregade 9 / Petersen Sølv, Bjerregade 12 – Helsingør – Tlf. 49 21 67 23 – www.ure-smykker.dk

BHAKANJE HIGHLAND TEA

Fortællingen om en af vores mest erfarne udviklingsarbejders stædige og imponerende indsats for at etablere bæredygtig erhvervsudvikling i et barsk, fjernliggende og næsten gødt hjørne af Nepal.

Af Kurt Lomborg. Fotos hvor ikke andet er nævnt: Kurt Lomborg

Da vi var unge, Anne-Marie og jeg, kunne Himalaya ikke blive vild nok. Så da vi for 28 år siden fandt "vores sted", var det den yderste forpost ved foden af Numbur Himal. Bhakanje VDC hed det dengang. Nu hedder det Bhakanje Ward 5, Likhupikey Gaupalika, Solukhumbu (27.5944, 86.4329).

Nu er vi ved at blive gamle, og de stejle stier er knap så sjove, men heldigvis har gravemaskinerne banet vej helt derop og rundt i lokalsamfundet. Det er ikke særligt charmerende for dem, der gerne vil nyde vandringsen, stilheden og naturen, men fint for os og for de lokale, som nu kan blive afleveret ved døren i 4WD eller bag på en motorcykel.

Himalayan Project

Først etablerede vi Himalayan Project, som byggede skoler, hvor der ingen var, og senere udbyggede de skoler, der var. Der blev også arbejdet med klinikker, ernæring og sundhed. Med økonomi,

mikrokredit og bankvæsen. En masse beskæftigelsesprojekter, som ikke rigtigt førte til noget. Som service for turister, som snart tog flyveren i stedet. Lokale skræddere, men kinatøj var billigere. Hundrede drivhuse, men da vejen kom, blev det nemmere og billigere at købe i lavlandet. Æbleeksport, men så kom klimændringerne, og der gik svamp i det hele. Kardemomme, men så boomed markedet. Det er svært at arbejde i et samfund i så hastig forandring.

Den første lokale the

For mange år siden besøgte jeg Pemba Gelu i Narzing. I hans fine stue serverede han mig en kop the med både mælk og sukker, men aldrig havde jeg smagt så fyldig og aromatisk the - inde bag maskeringen med mælk og sukker. Han havde selv lavet den, og straks måtte vi ned til sandbanken ved floden og se buskene. Sådan nogen havde jeg aldrig set før, men nu begyndte jeg at genkende dem ved siden af enkelte af husene. I Bhakanje fik vi talt op, at der var 200 buske, men her var der ingen, der havde forstand

på at lave de grønne blade om til the. De lokale drikke, som jeg afprøvede, rangerede fra udrikkelig til afskyelig. Sammen med Ang Dawa og Sushma eksperimenterede jeg på stille dage med at bearbejde bladene fra deres fem buske. Først tørre dem natten over til de blev bløde. Derefter håndrulle dem og lægge dem til fermentering i en plasticpose ved siden af komfuret og til sidst tørre dem i en kasse med solvarme. Det blev faktisk drikkeligt og endda uden mælk og sukker.

De første stiklinger

En dagsmarch borte i Bhandar var der små theplantager. Derfra hentede vi fraskæret fra vinterbeskæringen og lavede stiklinger, til fem små planteskoler var etableret. Efter tre år kunne de plante de små buske ud på egen jord eller sælge dem til andre. Nu var der pludselig 20.000 små buske, som skulle beskæres. Tre år senere købte vi hovedparten af de nu otte planteskolers småbuske og delte dem ud til 168 jordejere. Nu var der 210.000 buske, og vi tog for alvor fat på snakken om at bygge fabrikken.

Mange buske døde. En del på grund af dårlig jord eller klimamæssig dårlig placering, men flere på grund af dårlig pleje. Ingen lugning, ingen kompost, ingen vand. En god del dovenskab, men mere udtalt, manglende fantasi og tillid. Ikke mange forstod begrebet 'fabrik' og heller ikke begreber som eksport og markedsføring. Ikke engang da de to ejere af Perch's Thehandel, Stine og Christian, kom vandrende derop. Til gengæld forstod de to, hvad der var ved at ske.

Vi afholdt sammen en konkurrence mellem farmerne. 44 mødte op med hver deres prøve af hjemmelavet the. En theekspert havde været oppe og fortælle, hvordan man kan gøre. Resultaterne var faktisk overvejende gode. Vinderen blev Dolma med 29 ud af 30 mulige point. Senere viste det sig, at hendes bror inde i Kathmandu havde købt en professionel the til hende. Alle deltagere fik udleveret et thekrus og en thekande af glas, så man kan se de tørre krøller folde sig ud. Nu kunne de begynde at brygge, hvad theyndige kalder rigtig orthodox the. Vi afholdt thesmagningsseancer. Det var herligt at se, hvordan de efterhånden blev fjerne i blikket og koncentrerede sig fuldstændig om, hvad det skete inde i mundhulen. Og når smagen forsvandt, det dejlige blik og det lille anerkendende smil.

Bhakanje Tea Factory

Nu skulle fabrikken bygges. Lidt tidligt, da de fleste buske endnu var for unge til at levere, men på høj tid, hvis vi skulle vise farmerne, at der var realiteter bag alt vores snak. Vi var heldige. Ud

The-smagning

over Perch's Thehandel, var PONA-Foundation og Trollbeads klar med massive donationer. Anne-Marie og jeg stod for bygning af fundamentet. Et smedefirma i Chitwan stod for præfabrikation, transport og byggeri. De lokale stod for bad og toilet og generatorhus. Der blev indkøbt maskiner og generator. Og så var der indvielse med gæster fra nær og fjern. Også her mødte Perch's op.

Bhakanje Tea Estate

Selvfolgelig forsøgte jeg at etablere fabrikken som et andelsselskab, men det viste sig meget svært at gennemføre for en produktionsvirksomhed. Så langt er man ikke i tillidssystem i Nepal. Derfor etablerede vi "Bhakanje Tea Estate, Private Limited", altså et aktieselskab. Men for ikke at risikere kapitalstærk overtagelse senere hen, lagde vi begrænsninger for personlig besiddelse af antal A-aktier med stemmeret. B-aktier, uden stemmeret, kan opkøbes ubegrænset. Og så skal aktionærer have bopæl i kommunen, men behøver ikke at være producenter. I dag ejer aktionærerne 15% af fabrikken, men da der endnu ikke er udbetalt dividende, går det ikke stærkt med salget af flere aktier.

Verdens højeste

Nu har vi produceret vores the i to sæsoner og er overmåde tilfredse med kvaliteten. Vores fabrik i 2.350 m.o.h viser sig at være verdens højest beliggende thefabrik, og med mobiltelefonens GPS har vi målt, at fem af vores små thehaver er de højest beliggende på kloden, med den højeste i 2.678 meter. Den lavest beliggende

Sushma og Ang Dawa Sherpa med deres egen håndlavede the. Foto: Janaki Khadka

Kamala Pradhan med en Tippy Pekoe AA2.

Bhakanje Tea Factory, drevet af Bhakanje Tea Estate

Kurt, Janaki og Dorjee prøvemager den allerførste the, som vi lige har lavet

Mingma Doma Sherpa er vores fjerdestørste farmer, og hun har besluttet, at hun inden for få år vil være den største

af vores haver ligger i 2.040 meters højde. Planteskadende insekter og andet utøj har endnu ikke fundet vejen herop, og måske kan de slet ikke klare højden. Thebuskens forsvar mod utøj er at producere bitterstoffer, så vores the er helt fri for det, der kan snørpe i både mund og mave. Den længere vinterhviletid og kortere og kølige sommervækst giver samme aromaudvikling som i lavlandet, men den langsommere bladvækst gør, at aromaen bliver mere koncentreret. Så vi kan kalde den en let og fin the med sødme og blomsteraroma. For travle folk, der ikke har tid til at dvæle over at brygge og drikke the, kan thefilteret droppes, og kogende vand blot hældes på, hvorefter theen kan trække hele dagen. Når kanden er tom, kan mere kogt vand fyldes på. Den bliver ikke bitter, og der er stadig god smag efter 3-4 påfyldninger.

Ingen af os er endnu dygtige nok til at kalde os selv "Tea Master", men vi tre, Dorjee Tamang, Janaki Khadka og jeg selv, arbejder seriøst på at blive det. Vores fremstillingsprocedurer følger den kinesiske tradition, som første gang blev beskrevet for 1200 år siden af "Tea Master Lu Yu".

Vi koncentrerer os om at lave fermenteret the som Oolong og Black Tea, men vil også til at eksperimentere med mindre mængder af Grøn og Hvid The. Vi bruger elektrificerede maskiner i produktionen, men ingen automatik. Hver dags leverancer bliver behandlet individuelt, somme tider endda helt ned til den enkelte farmers leverance fra en bestemt mark. Prøv på YouTube at søge på "Bhakanje Tea Estate".

Lidt statistik om Bhakanje Tea Farmers

I dag er der 160 farmere, som har tilsammen 185.000 buske. Største farmer har 27.000 buske, de to næststørste en tredjedel af dette, fire har en fjerdedel, og herefter bliver det hurtigt til færre. I alt 40 avlere har mere end 1.000 buske, 36 mellem 500 og 1.000. De resterende 84 har færre end 500 buske og helt ned til to. Der går 4 kg grønne blade til at lave 1 kg the. I de to sæsoner er der blevet indvejet 1½ tons blade, hvoraf den største farmer har leveret 600 kg. Kun 4 har leveret mere end 100 kg. 12 har leveret mellem 10 og 50 kg, og 22 mindre end 10 kg blade. I 2020 kunne vi eksportere 141 kg Oolong Tea, som gav fabrikken et overskud på 9 lakh, og i 2021 forventer vi at sælge 250 kg overvejende Black Tea med et overskud på 13 lakh. Så lad os bare sige, at langt hovedparten af vores farmere har fortrudt, at de ikke var mere på mærkerne fra starten.

Flere stiklinger

Da vi afviste at forære alle disse tvivlere flere stiklinger, så fandt de selv ud af det. Distriktets landbrugspulje støtter indkøbet af 100.000 stiklinger/år i tre år til fordeling mellem folk, som nu skal bevise, at de kan passe og pleje deres buske. Hver vinter skal de beskæres for at sætte flere sidegrene. Det er et stort arbejde, som ikke alle får gjort, heller ikke selv om de bliver mindet om det igen og igen. Men hvis de nu kom ordentlig i gang, kunne de eksisterende buske nemt give det tredobbelte, og hvis de passer de små babybuske ordentligt, kommer vi om 5-6 år op på det tidobbelte udbytte, og så kan der udbetales dividende, og de kunne efterhånden købe sig ind på ejerskabet, så fabrikken bliver deres egen.

Ejerskabet

Ejerskabet har de internationale donorer overført til en fond, som derfor i dag ejer 85% af fabrikken. Fondens formål er gradvist at sælge sin ejerandel til farmerne og aktionærerne og herefter at føre sin indkomne kapital tilbage til lokalsamfundet til udviklingsformål, herunder både til thedyrkning og til sociale og samfundsmæssige formål. Derudover har vi den aftale med Perch's Thehandel, at deres profit ved salget af Bhakanje Highland Tea

føres tilbage til Himalayan Project, som skal bruge pengene til udvikling af thedyrkingen. Foreløbig har vi udviklet Jordens skønneste thefabrik, og den bliver til stadighed endnu mere fantastisk. En skønne dag har de lokale borgere selv købt sig ind på ejendommen og vil selv være ansvarlige for dens eksistens, og hermed altså både dens gevinst og risiko.

Sustainability

Lige nu er den største risiko at holde produktet fri for kommerciel kemi. Pesticider, herbicider og kunstgødning er ret nye opfindelser i Nepal, og de breder sig mere eller mindre kritikløst. Når seriøse thehandlere som Perch's får theen hjem, bliver den analyseret for kemisk tilsætning, og hvis der spores bare det mindste, kan theen ikke sælges på ordinær vis, og importen ophører. Endnu er alt det skidt ikke nået til Bhakanje, og vi bruger meget energi på at fortælle, forklare og afskrække. For forståelsens skyld overdriver vi noget og fortæller om ormekure til dyrene, medicin til mennesker, ja, selv om P-piller, som ikke må blandes i komposten. Om desinfektionsmidler mod corona. Om pudder til kartoflerne. Om turisternes brug af myggespray. Heldigvis er Bhakanje et af jordens alleryderste steder, så de har endnu ikke rigtigt "opfundet" alle de urenheder. Nu er vores håb så bare, at de fortsat vil fornægte det.

Også de, der ikke dyrker the.

Theaturister

Der er opstået et enkelt lille overnatningssted i Bhakanje. Der er flere små thehytter, og flere kommer til. De kan tage imod et begrænset besøg af theturister, som skal være særdeles velkomne til at besøge os. Du skal naturligvis opfordres til at besøge A.C. Perch's Thehandel i København eller Aarhus eller A.C. Perch's Webshop og købe vores Bhakanje Highland Tea, enten i løs vægt eller i æsker, kaldet "Human Empowerment Tea". Den er ikke specielt billig, men det er der tre gode grunde til: det er en helt fantastisk, dejlig the, det er en usædvanligt god historie, og hele overskuddet går tilbage til projektet.

Bhakanje Village, Gompa, Health Post, School og Tea Factory.
Foto: Rasmus Rothman-Pedersen

Papa Kurt Lomborg, pensioneret landpraksisdyrlæge og stifter af og projektmager i Himalayan Project gennem 28 år

DALIT LIVES MATTER

Af Neil Webster

Kastediskrimination blev forbudt i nepalesisk lov for mange år siden. Alligevel ses hashtagget '#DalitLivesMatter' i Nepal i dag. Dalit-terne har dog behov for meget mere.

Hvad er en 'dalit'?

Udtrykket 'dalit' betyder 'knækket' eller 'knust', men i flere årtier har det været brugt om en bestemt gruppe i det hinduistiske kastesystem. Først i Indien, men senere også i Nepal. At kalde sig dalit er at udfordre alle, som gerne vil 'knække og knuse' én, fordi man er en 'harijan' eller én fra en 'scheduled' kaste.

Den britiske kolonialregering placerede de laveste hinduistiske kaste-grupper på en liste – en 'schedule'. Ideen var at hjælpe disse kaste-grupper med at komme væk fra deres økonomiske og politiske udelukkelse. Det lykkedes ikke. Mahatma Gandhi kaldte de samme kaste-grupper 'harijans', Guds børn. Det er et flot navn, men igen skete der ikke så meget. De blev fortsat diskrimineret af andre hinduer.

Som sagt repræsenterer dalitterne flere kaste-grupper. De har det til fælles, at de allesammen ligger i bunden af det hinduistiske kastesystem. Det er disse kaster, der udfører alle de aktiviteter og alt det arbejde, som andre ikke vil påtage sig: at samle affald, at komme af med døde dyr, at rense offentlige kloaker og private toiletter og lignende. De ses som urene på grund af deres arbejde. Og fordi de opfattes som urene, mener andre kaster, at disse grupper er født til at udføre opgaver af denne type. De må ikke påtage sig andre typer af opgaver. Hvis de prøver, bliver de mødt med kritik, måske vrede og ikke mindst med vold.

Traditionelt vil højkastefamilier ikke have en dalit i deres hjem. Alt ville være forurennet, hvis de får adgang. Dalitter må ikke gå foran en person fra en højere kaste; de må

ikke hente vand fra den samme brønd; de må ikke komme ind i en restaurant eller 'teashop', hvor højere kaster kommer; de må ikke bruge det samme bestik, tallerkener og krus. Dalitterne må holde sig for sig selv.

Dalitterne udgør 14% af Nepals befolkning. Det vil sige, at næsten 4,5 millioner nepalesere er dalitter. I dag lever 45,5% af dalitterne under fattigdomsgrænsen¹. Generelt har de ringere adgang til uddannelse og sundhedsydelse; de lever kortere; de må kun bo i udkanten af landsbyer eller i storbyernes slumkvarterer. Her er hverdagen præget af dårlige veje, manglende elektricitet og ringe adgang til drikkevand. Daliternes børn sidder bagest i klasselokalerne og stopper skolegangen tidligt, da de sendes ud at arbejde i en meget ung alder. De skal tjene penge til familien.

¹UNDP Human Development Index, 2020

En demonstration i Chaujhari, der kræver retfærdighed for de seks, der blev dræbt af landsbyboere i Rukums Setogaun. Foto: Bignewskhabar, Nepali Times

Lokale samles ved Nabarajs hus i Ranagaun i Jajarkot. Foto: Nepali Times

Et vægmaleri af ofre for forskellige kaste-relaterede konflikter. Foto: Kathmandu Post

Nabarajs familie sørger udenfor hans hjem Foto: Bhim Bahadur Singh, Kathmandu Post

Dalitter i nutidens Nepal

Er situationen i dag den samme som for 50 år siden? Ja, desværre er der ikke mange forbedringer af daliternes vilkår. Nepals nye forfatning fra 2006 gav en klar besked: man må ikke diskriminere på basis af kaste, køn, etnicitet, religion og flere andre forhold. Men hvad der står på papir, er ikke det samme som daglig praksis. På flere måder er situationen endda forværret under COVID-19. Dalitterne, som er blandt de fattigste i Nepals samfund, er blevet hårdt ramt. Mange mandlige dalitter mistede deres arbejde i Indien og blev af den indiske regering sendt hjem til fattigdom i deres hjemland. De penge, som de tidligere sendte hjem, var med til at løfte deres familier økonomisk. Nu er pengene væk, og diskrimination er samtidig taget til i styrke. Hjemvendte gæstearbejdere opfattes som bærere af coronavirussmitte.

Der er dalitter, som har klaret sig godt, og de er i dag en vigtig del af det mere 'moderne' Nepal, men de ikke er mange. Selvom de måske har en stilling i en international organisation eller NGO, oplever de kulturel diskrimination. Til en firmafest på kontoret er de velkomne, men til en kollegas bryllup eller et lignende arrangement plejer de ikke at blive inviteret. Ofte er forklaringen, at brudeparrets forældre er bange for at få et dårligt ry blandt familie og naboer, og brudeparret accepterer forældres holdning, og de forsøger ikke at ændre den.

Nabaraj var dalit. Hans kæreste var fra en lidt højere kastefamilie. Den 23. maj 2020 gik beboere i Soti Village i Rukum-distriktet til angreb på Nabaraj og hans venner, der var kommet til landsbyen for at hente Nabarajs kæreste. Nabaraj og fire af hans venner blev dræbt. Deres lig blev smidt i floden. Da oplysninger om drabene blev nyhedsstof i aviserne, blev politiet flere

dage senere presset til at undersøge sagen. Det er usædvanligt, at de gør det.

Det er måske her, hvor medier – og især sociale medier – er begyndt at spille en vigtig rolle. Når aviserne, Facebook og andre kilder fortæller historien om Nabaraj, kan der komme en bredere folkelig reaktion. #DalitLivesMatter blev i denne forbindelse et emne i medierne i Nepal. På den måde har George Floyds død i Minneapolis, USA, haft en betydning i Nepal, selvom begivenheden skete på et helt andet kontinent. Kasteisme ligner på mange måder racisme, og således inspirerer #BlackLivesMatter til #DalitLivesMatter. En del nepalesere, som ikke er dalitter, er klar over, at behandlingen af Nabaraj og mange lignende sager ikke er acceptable længere. #DalitLivesMatter er en reaktion. Men Nepal har lang vej endnu, før der er ægte ligestilling, og det er ikke kun i Nepals landsbyer, man finder den type af racisme mod dalitter.

I juni 2021 offentliggjorde Nepali Times en artikel, som fortæller om Rupa Sunars forsøg på at leje et værelse i Saraswati Pradhans hus i Kathmandu. Da Saraswati Pradhan hørte, at Rupa Sunar var 'lower caste', dalit, nægtede hun at udleje værelset til hende. Pradhan sagde, at hendes mor kunne ikke acceptere Rupa Sunar i hendes hus. Da lovgivning fastslår, at kastediskrimination er ulovlig, anmeldte Rupa Sunar Saraswati Pradhan til politiet. I første omgang ønskede politiet ikke at skride ind. Men Rupa Sunar arbejder med nyhedsformidling, og på grund af hendes arbejds-kontakter begyndte medierne at skrive om sagen. Kort efter blev Saraswati Pradhan arresteret. Anholdelsen varede ikke længe. Den nepalesiske uddannelsesminister, der var newar ligesom Saraswati Pradhan, henvendte sig personligt på politistationen og fik Pradhan udleveret. Mange fotografier blev taget af de to sammen, hvorefter

han kørte hende hjem – med brug af sin officielle ministerbil. Når en af regeringens ministre sætter sin kaste over loven, er der lang vej til ligestilling!

Der har ikke været mange dalit-politikere. Ved de lokale valg i 2019 til landets 753 kommuner blev 7.737 dalitter dog valgt ind. Det er 22% af alle lokale politikere. Selvom 6.567 af disse er kvinder, som er valgt på basis af et kvotesystem, er det en vigtig forandring. Flere af de nye lokalrepræsentanter taler om kastediskrimination, også fra dem, der repræsenterer. De får ikke lov til at spise med medlemmer af højere kaster, de må ikke komme i deres huse, og de oplever diskrimination i møder og lignende. Man kan håbe, at de viser, hvor dygtige de kan være som lokale politikere. Nogle mener, at diskrimination og had mod dalitter kun vil kunne ophøre, hvis hinduismen bliver undermineret. De siger, at kaste og diskrimination hænger sammen, fordi hinduisme er hierarkisk. Hvis de har ret, vil en socialpolitisk bevægelse som #DalitLivesMatter få svært ved at ændre særligt meget i Nepal. Men #DalitLivesMatter tiltrækker opmærksomhed, og flere nepalesere er begyndt at stille spørgsmål til deres egen opførelse, og ikke mindst til den nepalesiske regerings opførelse over for dalitter. Så måske tegner fremtiden lys.

Det er bemærkelsesværdigt, at Nepal blev genvælgt til FN's Kommission for Menneskerettigheder, UNHCR, i januar 2021. Det er godt for Nepal, men også godt for dalitterne i Nepal. FN's organisationer kan stille spørgsmål til den nepalesiske regerings holdning til kastediskrimination, herunder om dalitter har de samme menneskerettigheder som andre borgere i Nepal. De kan spørge, om Nepals forfatning og den øvrige lovgivning bliver overholdt i den almindelige hverdagspraksis, og civilsamsfundsorganisationer i Nepal kan også stille spørgsmål til regeringen og til UNHCR om dalitters rettigheder. Det kunne blive en spændende diskussion.

Neil Webster er seniorforsker på Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS). Han har boet i Nepal i flere omgange, hvor han har udført opgaver for bl.a. Danida og FN. Neil er সদস্য member af bestyrelsen for Dansk-Nepalesisk Selskab.

Munalal og Urmila fra Ranagaun i Jajarkot tror ikke, der vil ske retfærdighed i forhold til drabet på deres søn Nabaraj og fem andre i Rukum for en måned siden. Foto: Nepali Times

NY REGERING I NEPAL

Af Jan Møller Hansen

Ny regering – men fokus er stadig på magtkampene mellem de forskellige grupperinger inden for og imellem partierne.

Nepal har fået ny regering. I juli overtog Sher Bahadur Deuba fra Kongrespartiet (NC) statsministerposten efter K.P. Sharma Oli fra Communist Party of Nepal – Unified Marxist-Leninists (CPN-UML). Efter en år-række med magtkampe i CPN-UML mellem Oli og Dahal (Prachandra) blev oppositionslederen Deuba i sommer udnævnt til ny statsminister. Det er ikke mindre end femte gang, at Deuba nu sidder i statsministerstolen.

Magtkampene medførte også, at Olis CPN-UML nu er splittet i tre, det oprindelige parti og to udbrydergrupper. Dahal og hans følgere blev i sommer spaltet ud i det (gen-)dannede Maoist Centre (MC), mens Madhav Kumar Nepal siden dannede United Socialist (UML-US).

Deuba støttes således dels af dele af det hidtidige regeringsparti, nemlig af partierne Maoist Centre (MC) og United Socialist (UML-US), og dels af Janata Samajbadi Party (JSP) og Rastriya Janamorcha (RJ). UML-US har 23 medlemmer i Parlamentet, MC og JSP har henholdsvis 49 og 19 medlemmer i underhuset, og RJ har et enkelt medlem. Den 18. juli stemte de nævnte partier på Deuba som ny statsminister.

Det tog tre måneder for Deuba at sammensætte sin regering, og kabinettet blev dannet i to faser. Først blev der udpeget fire ministre og en såkaldt Minister of State,

en slags juniorminister, der alle var fra NC. Og tre måneder efter sin tiltrædelse som premierminister har Deuba for nylig annonceret det komplette hold af ministre. Ingen nepalesisk statsminister har været så længe om at sammensætte et kabinet, som det har været tilfældet for Deuba denne gang.

I forbindelse med etablering af det nye kabinet har det været særligt interessant og højst usædvanligt, at landets øverste dommer, præsidenten for Højesteret, Chondra SJB Rana, selv har haft kandidater til to ministerposter. Flere politiske partier, borgere og medier har erklæret dette som stridende imod praksis om ikke at nominere ikke-folkevalgte til kabinettet og ikke mindst som en grov krænkelse af adskillelsen mellem den lovgivende og dømmende magt. Deuba endte med at udnævne en af højesteretspræsidentens kandidater, Gajendra Bahadur Hamal, til industri- og handelsminister. Hamal er svoger til Rana og medlem af Kongrespartiet, men ikke valgt ind i parlamentet. Kritikken var dog kraftig nok til, at Hamal i løbet af tre dage valgte at trække sig igen, og siden har der stået blæst om Rana og hans position i højesteret.

Koalitionsregeringen har nu delt ministerposterne imellem sig, og NC har otte ministre, MC fem, Upendra Yadav's JSP og Madhav Nepal's UML-US fire hver. MC,

UML-US og JSP har også en State Minister hver. Det nye kabinet er en blandet flok af ministre fra fire forskellige partier.

Der skal i øvrigt udskrives valg i 2023, og det vil det nye kabinet allerede nu begynde at arbejde henimod. Også derfor har der været rift om vigtige poster som indenrigs-, udenrigs- og kommunikationsminister. Der til kommer ministerposterne med de tunge budgetter for bl.a. uddannelse, landbrug, transport og infrastruktur.

Forud for annonceringen af kabinettet forgik der intense forhandlinger, og der blev indgået underholdsftaler på kryds og tværs om, hvem der skulle overtage ministerposterne. Nye ministre betyder typisk også nye udnævnelser og mange forflytninger af embedsmænd og offentligt ansatte på alle niveauer - ikke kun på topposter, men også længere ned i systemerne. De processer kører fortsat.

Som et kuriosum kan det nævnes, at Deuba i 2017 satte rekord med ikke mindre end 50 ministre i sit daværende kabinet. Med det nye kabinet er vi nede på omkring det halve.

Af andre hændelser det seneste halve år kan det nævnes, at der i midten af september var fysisk håndgemæng i parlamentet, så sikkerhedsfolk måtte adskille politikerne. Der opstod ganske enkelt en god gammel-

dags slåskamp, hvor der blev uddelt fysiske øretæver til politiske modstandere. Det er ikke første gang, det sker, og det siger noget om spændingerne og intensiteten i det mindre velfungerende parlament. Bl.a. har CPN-UML et problem med Underhusets formand, Agni Prasad Sapkota fra MC, fordi han tidligere har afvist at godkende, at CPN-UML smed 14 af deres parlamentsmedlemmer ud af partiet. Oli og hans CPN-UML og resten af oppositionen vil givetvis, som der er tradition for, fortsætte med at obstruere parlamentet.

Som en konsekvens af det dysfunktionelle parlament er bl.a. et vigtigt lovforslag til bekæmpelse af køns vold, voldtægter og syreangreb blevet udskudt. Lovforslaget indeholder mulighed for en million rupees i bøde og for fængsel i op til 20 år for syreangreb. Hvis syreofferet dør, skal lovovertræderen betale kompensation til offerets familie. Lovforslaget er blevet fremsat efter massivt pres fra ligestillings- og menneskerettighedsforkæmpere efter flere gravevoldtægtsager og syreangreb mod piger og kvinder.

Sidste år blev en 16-årig pige udsat for gruppevoldtægt i Saptari, og sagen chokerede offentligheden. En gruppe af ældre mænd tilbød familien en kompensation på

55.000 rupees, men pigens familie ønskede retfærdighed og ikke penge. Familien blev truet og sat under voldsomt pres af indflydelsesrige mænd i lokalområdet, og det endte med, at pigen begik selvmord. I Bajhang blev en 12-årig pige voldtaget og myrdet. Den formodede voldsforbryder blev efterfølgende løsladt af politiet, og hans familie betalte 500 rupees i kompensation for en anden og tidligere voldtægts-sag begået af selvsamme mand.

Disse sager er to blandt mange andre – kendte og ikke-kendte – sager om voldtægter og drab mod piger og kvinder, som betød, at den tidligere regering under Oli blev tvunget til at fremsætte lovforslag om at hæve strafferammen for sådanne forbrydelser. Lovforslaget er endnu ikke vedtaget i parlamentet.

Pushpa Kamal Dahal spøger også stadig i kulissen og rasler fra tid til anden med sablen, mens han truer med at tage demokratiet ud i gaderne. Ved en mindrehøjtidelighed tidligere på året for en af maoisternes nu afdøde grundlæggere, Post Bahadur Bogati, sagde Dahal, at han måske ville starte gadekampe og kæmpe videre mod borgernes – borgerskabet. Revision af forfatningen er stadig en af Dahals mærkesager.

Mange af de politiske partier har været og er stadig præget af interne stridigheder og fragmentering. NCP-UML er som nævnt blevet splittet op i UML og MC, og bølgerne går fortsat højt i UML. UML er splittet i to, hvilket også er tilfældet for JSP. Teknisk set er Mahanta Thakur og Rajendra Mahato stadig med i JSP, men de er blevet smidt ud af partiets centralkomité sammen med 26 andre menige medlemmer.

NC sætter stor lid til Deuba, efter at han mere eller mindre uventet blev statsminister. Men magtkampen mellem Deuba og hans ærkerival i NC, Ram Chandra Poudel, der går flere årtier tilbage, er stadig i live. Koirala-klanen er i de senere år røget ud på sidelinjen, men kunne måske få comeback på et tidspunkt, hvis de kan tale med én stemme. NC har ikke været i stand til at holde deres 14. årsmøde, og der bliver sat spørgsmålstegn ved partiets interne demokrati. NC er som sådan ikke truet af opsplitning, ligesom UML var det, men er måske på vej i den retning. Nepalesisk politik har altid været stærkt personfokuseret, og det karakteriserer fortsat i høj grad de politiske partier.

Mange har et spinkelt håb om øget politisk stabilitet og økonomisk vækst efter den lange og ødelæggende magtkamp mellem Oli og Dahal, og det bliver spændende at se, om Deuba og hans nye kabinet kan leve op til dette. Oddsene er ikke for gode.

Nogle observatører siger, at den udøvende magt, regeringen, er mere eller mindre dysfunktionel. Den lovgivende magt, parlamentet, er taget som gidsel af oppositionen, der boykotter og obstruerer, og den dømmende magt, Højesteret og domstolene, er ramt af skandaler og sovset godt og grundigt ind i stridigheder om forfatningen, og hvad de må og ikke må. Onde tunger siger også, at de fire første gange, Deuba sad ved roret som statsminister, gik det ikke for godt. Og nu prøver han så en femte gang. Men lad os nu se, hvordan det går.

Politisk stabilitet er ikke et varemærke i nepalesisk politik. Men vi lader tvivlen komme Deuba og hans nye koalitionsregering til gode. Det er for tidligt at vurdere, om den nye regering vil være i stand til at kunne levere.

Jan Møller Hansen har boet syv år i Nepal, hvor han har arbejdet for Udenrigsministeriet, MS og CARE Nepal.

NEPAL NETVÆRK

Af Flemming Topsøe, Hanne Jacobsen og Lone Petersen (Initiativtagere og styregruppe bag Nepal Netværk 2021)

Tolv danske NGO'er har dannet et netværk til gensidig støtte og vidensdeling

Dansk-Nepalesisk Selskab har i samarbejde med en række danske NGO'er med aktiviteter i Nepal afholdt seminaret Nepal Netværk 2021 med det formål at styrke dialog, vidensdeling og refleksion på tværs af organisationer og indsatsområder.

I september 2021 mødtes 30 repræsentanter for tolv organisationer, der laver udviklingsarbejde i Nepal, for allerførste gang. Alle havde vi et ønske om at lære hinanden at kende og finde ud af, om der kunne være basis for fremtidigt samarbejde. Resultatet blev oprettelsen af et netværk, Nepal Netværk.

Mødet fandt sted i weekenden 10.-12. september i naturskønne omgivelser på Fristedet Skæring nord for Aarhus. Vi ankom fra hele landet fredag eftermiddag. Efter indkvartering og en kop sort nepalesisk te (og kaffe) samledes vi i gården til velkomst og præsentation. Ikke en helt almindelig præsentation. Nej, vi gik sammen to og to og fik fem minutter til at forberede en præsentation af vores makker.

Og dermed var selskabet rystet sammen.

Efter aftensmaden indledte tidligere sous-chef ved den danske ambassade i Nepal, Jan Møller Hansen, mødet. Han gav en introduktion til en ældgammel tradition i Nepal for organiseret velgørenhed gennem NGO'er (non-governmental organisations). Desuden fortalte han om udviklingen siden 1950'erne inden for foreningsdannelse og om de forskellige regeringers bestræbelser

på at kende og administrere både de nationale og de internationale NGO'ers virke.

Som det sig hør og bør, når en forsamling skal lære hinanden at kende, var resten af aftenen helliget kaffe og kage, vin og snak. Men ikke noget natteroderi, for morgenmaden stod på bordet allerede kl. 7.15, og lørdagens program startede kl. 8.30.

Programmet for mødet var tematisk med 10 indlæg, vidensdeling og diskussion inden for temaerne 'drikkevand', 'skole/uddannelse', 'landbrug', 'sundhed' og 'ledelse og inklusion' – jævnfør de tilbud om oplæg, som styregruppen havde modtaget fra deltagerne.

Ind i mellem indlæggene var der tilrettelagt workshops, der satte fokus på de deltagende organisationers udfordringer, organisering og samarbejde med deres nepalesiske partnerorganisationer, samspil med lokale og nationale myndigheder i Nepal, resultatmåling, intern og ekstern kommunikation og mange andre emner.

Lørdag aften fik hyggen lov at brede sig. En græsk restaurant i Skæring leverede aftensmaden, og der var øl, vin og vand nok.

Søndag morgen fortsatte mødet med de sidste indlæg, og så var det tid til den spændende dialog om mulige samarbejdsflader, fortsat kommunikation, netværksdannelse og et eventuelt nyt møde. Og der var ingen tvivl blandt deltagerne om, at vi skulle holde fast i dialogen og mødes igen. En ny styregruppe blev nedsat med henblik på tilrettelæggelse af et næste møde i januar 2023, og en arbejdsgruppe påtog sig at etablere og administrere en Facebookgruppe til brug for den fortsatte kommunikation. Endelig blev Dansk-Nepalesisk Selskab opfordret til at være platform for formidling af nyheder fra netværket. **Nepal Netværk** var dannet!

Mange bånd blev knyttet denne weekend. Det var skønt at opleve, hvordan snakken gik overalt på matriklen - i mødelokalet, i køkkenet, i dagligstuen, på terrassen, i soveafsnitenes tekøkkener og endda på badebroen. En mangeårig drøm hos styregruppen og mange af deltagerne gik i opfyldelse.

På styregruppens vegne,
Mange tak til Dansk-Nepalesisk Selskab, indlægsholderne, deltagerne, fotograf Dorte Nüchel, køkkenholdet, mødeleder Christian Kolthoff og grafisk tilrettelægger Anne Lücke Klindt.

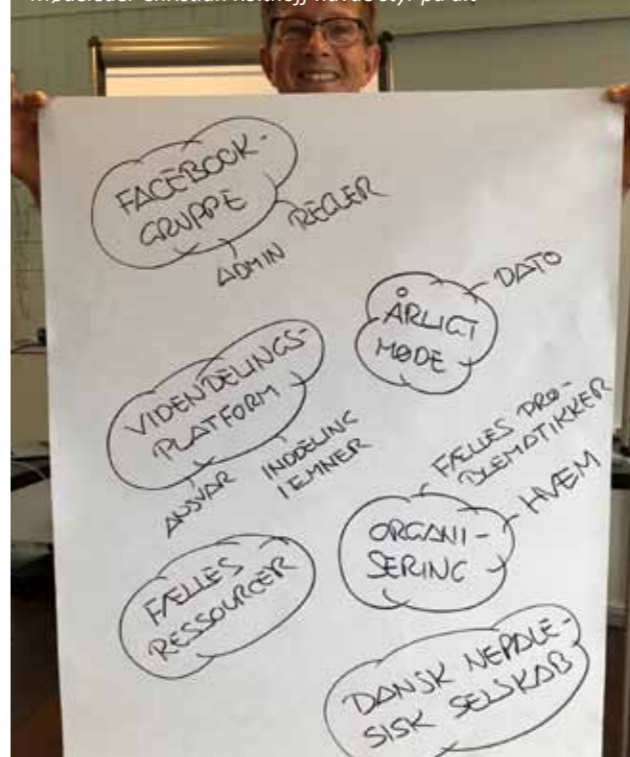
Hvem grundlagde Nepal Netværk?

De deltagende NGO'er i mødet på Fristedet var: Human Practice Foundation (www.humanpractice.org), Changing Stories (www.changing-stories.org), Himalayan Project (www.nepalhelp.dk), Danske Handicaporganisationer (www.handicap.dk), WAWCAS (www.wawcas.com), Trianglen (www.trianglen.nu), Seniorer uden Grænser (www.seniorerudengraenser.dk), Samagaun (www.seniorerudengraenser.dk/?s=samagaun), Gamcha New Organic Farm, Help Pottery Square, BelhiGruppen Nepal (www.bgnepal.dk) og Jysk landsbyudvikling i Nepal (www.kantipur.dk).

Fredag aften - efter Hannes lækre frikadeller

Mødeleder Christian Kolthoff havde styr på alt

Dokumentation af Nepal Netværk 2021
VELUX FONDEN har støttet Nepal Netværk 2021 med en bevilling til produktion af en dokumentar om mødet og de deltagende NGO'er. Fotograf Dorte Nüchel fra 'Lige i Øjet Media' (www.ligeiojetmedia.dk) deltog i hele mødet. Videoen forventes offentliggjort på blandt andet Dansk-Nepalesisk Selskabs hjemmeside, www.nepal.dk, inden årets udgang.

Flemming Topsøe og Kurt Lomborg har travlt

DNS støtter NGO'erne

Dansk-Nepalesisk Selskab, der stod som arrangør for mødet i Skæring, har i flere år haft et ønske om at fungere som koordinerende platform for foreninger og grupper, der arbejder med hjælpe- og udviklingsarbejde i Nepal. På selskabets hjemmeside findes præsentationer af og kontaktoplysninger til en lang række organisationer (www.nepal.dk/danske-ngoer-der-arbejder-i-nepal/), og blandt selskabets mange arrangementer er der jævnligt foredrag, præsenteret af en fra organisationerne.

'Styrk dine lokale samarbejdspartnere'. Jakob Jespersen

Birgit Nielsen in memoriam

Vores æresmedlem og bestyrelsesmedlem gennem i alt 26 år, Birgit Nielsen, er afgang ved døden efter nogle måneders sygdom.

Birgit kom første gang til Nepal – lidt ved et tilfælde – da hun i 1974 på en rejse til bl.a. Thailand med sin søster fik mulighed for et besøg i Kathmandu. Hun blev som så mange andre betaget af landet og menneskene. Det blev siden til utallige besøg i landet, og mange personlige kontakter blev knyttet. Utallige er de nepalesere, der ved ankomsten til Danmark har fået husly og hjælp til deres videre færd af Birgit. Hun bar med stolthed kælenavnet Ama Nepal – Mor Nepal – i de kredse. På den måde blev nepalesere i Danmark hendes familie. Forbindelsen til nepaleserne i Danmark blev også vedligeholdt ved de årlige 'Nepali Weekend'-arrangementer, som hun var en fast deltager i.

I 1983 blev Birgit for første gang valgt til selskabets bestyrelse. Det var, mens selskabets stifter, Ejler Alkjær, stadig sad i bestyrelsen, og mens Mette Rolff var formand. I en kort periode 1990-91 varetog Birgit selv formandshvervet. Efter en pause vendte Birgit i 2007 tilbage til bestyrelsen, hvor hun påtog sig opgaven som kasserer, en opgave, som hun beholdt til sin død.

I 1989 besøgte kong Birendra Danmark, og Birgit var en aktiv del af planlægning og gennemførelse af besøget. Da Birgit var i Kathmandu i april 1990, fik hun overrakt Gorkha Dakshin Bahu-ordenen af kongen. Det var en stor glæde og en stor oplevelse for hende.

Birgit nød at være vært og tilberedte med stor succes en lang række nepalesiske retter, lige som hun i tidens løb har delagtiggjort Nepal Visions læsere i mange af sine opskrifter.

Birgit havde en imponerende hukommelse og kendte en meget stor del af selskabets medlemmer. Hendes kendskab til nepalesiske forhold var også omfattende, og hun talte også nepali.

Birgits engagement i Nepal var nærmest ubegrænset, og det var da også med stor applaus, at Birgit ved selskabets generalforsamling i 2013 blev udnævnt til æresmedlem af Dansk-Nepalesisk Selskab.

Æret være Birgits minde!

Jørgen Rendsvig
Næstformand for Dansk-Nepalesisk Selskab

Birgit deler Nepal Vision ud ved Summit i 2012

Birgit modtager Gorkha Dakshin Bahu-ordenen af kong Birendra 1990

Birgit i selskab med daværende ambassadør Mukti Nath Bhatta

Birgit i selskab med daværende ambassadør Yuba Nath Lamsal og fru Hirsa i anledning af 'Visit Nepal Year 2020' i Asia House

Drømmerejsen!

Nepal eksperten tilbyder både de store kendte og klassiske treks og de helt ukendte stier og seværdigheder rundt i hele det vidunderlige land.

Både som grupperejser med dansk rejseleder eller skræddersyet til dig som individuel tur.

Se vores oversigt og guide til trekking samt store kultur- og naturoplevelser i Nepal på www.kiplingtravel.dk, eller ring til os på 47 16 12 20.

Vi brænder for at gøre din næste rejse til en drømmerejse.

Rejsegarantifonden 1571 Medlem af Danmarks Rejsebureau Forening

Telefon 47 16 12 20
www.kiplingtravel.dk

AD PANORAMARUTEN TIL BRAMSLEV BAKKER

Af Lone Petersen

Den østjyske forårvandretur gik i år til Mariager Fjord. Den gik ad en blanding af stier, trapper, græsspor og grusveje til Bramslev Bakker. Undervejs nød vi flere gange de storslåede udsigter over Mariager Fjord.

En eventyrlig natur mødte os i Bramslev Bakker, hvor vi nød vores medbragte mad.

Hvor udturen mest forløb højt i terrænet, gik turen tilbage til Hobro for det meste langs fjorden, hvor vi til gengæld kom ganske tæt på vandet. Vandreturen var på 10 km, varede 3 timer og udspillede sig i det smukkeste forårsvejr.

Denne vandrerute er en Danmarks allersmukkeste. Deutsche Wanderinstitut har i 2019 certificeret den som Danmarks første Premium Vandrerute. Det tyske vandreinstitut står bag Europas mest udbredte - og strengeste - kvalitetssystem for vandreture, hvor kun de bedste kommer med.

Vandreturen i Bramslev Bakker var tilrettelagt af Susanne Rystok fra Silkeborg. Susanne står også for næste års forårvandretur. Den finder sted søndag 8. maj og går ad Silkeborgs nye vandrerute, som Silkeborg Kommune selvfølgelig har døbt 'Silkeruten'.

NATUREN VENTER

I FRILUFTSLAND FINDER DU DANMARKS BEDSTE UDVALG AF FJÄLLRÄVEN!

OUR FOCUS

Energy, environment,
climate and disaster-risk
management

KLIMARAPPORTEN

Da det internationale klimapanel IPCC i august 2021 offentliggjorde sin rapport, kunne man læse følgende om Nepal:

"Nepal er yderst sårbar over for naturkatastrofer. Globalt er det placeret som fjerde, ellefte og tredivte med hensyn til sårbarhed over for henholdsvis klimaændringer, jordskælv og oversvømmelsesrisici. Mere end 27.000 dødsfald - i gennemsnit mere end to hver dag - har fundet sted, og cirka fem millioner mennesker er blevet ramt af naturkatastrofer i perioden 1971-2007.

Efterhånden som påvirkningerne fra klimaændringerne øges, vil Nepals sårbarhed vokse. Omkring 80% af Nepals befolkning bor i landdistrikter, og en forbedring af landsbyernes modstandsdygtighed er afgørende. Omkring 70% af Nepals befolkning er afhængig af landbrug, og selv små ændringer i klimaforholdene kan have stor indflydelse på deres liv og levebrød.

Nepal har en rig geografi med høje bjerge, der udgør den nordlige grænse. Men bag denne skønhedsgave lurer farerne. Nepal har 20 af verdens 200 potentielt farlige gletsjersøer. Tre af disse søer, Tso Rolpa, Imja og Thulagi, er i kritisk tilstand og kræver øjeblikkelig opmærksomhed for at mindske risikoen for udbrud. Den øgede glacialsmelting truer ikke kun bjergboere i Nepal, men påvirker også millioner af mennesker, der bor længere nede langs de sydasiatiske floder og i deltatabassinet i Bangladesh. Sådanne vidtrækkende konsekvenser af klimaforandringer kan undergrave udviklingen og vende udviklingsgevinster. Håndtering af nuværende og fremtidige risici kræver et omfattende beredskabsprogram, herunder integration af beredskab i udviklingsprogrammering - såvel som et solidt lager af katastrofeviden og uddannede menneskelige ressourcer."

(<https://www.np.undp.org/content/nepal/en/home/energy-environment-climate-and-disaster-risk-management/in-depth.html>)

Besøg os i København, Field's, Lyngby, Roskilde, Odense, Kolding, Aarhus, Randers og Aalborg eller på friluftsland.dk

GODT UDSTYR - BEDRE OPLEVELSER

VANDRETUR I MARSELISBORGS KOVEN

Tekst og foto: Lone Petersen

En vidunderlig september søndag mødtes en lille flok travere på parkeringspladsen ved Moesgård.

Ad smalle stier, kantet med brændenælder, nåede vi hurtigt midten af den 12 km lange Giber Å, der også slynger sig gennem Marselisborgskoven. Vi fulgte åen forbi Skovmøllen til dens udløb i Kattegat.

Irene Pilgaard og Karen Galatius havde tilrettelagt den smukke tur, og de havde lagt mange hyggelige småpauser ind, hvor vi hørte om bankrøvere, så på grævlingegrave, studerede livstræer og hørte om nattergalesang og frøers kvækken. Frokosten nød vi i en 'langdysse' oven for Moesgård Strand.

Det var en meget afvekslende tur, der sluttede ved den fine rekonstruktion af Hørning Kirke, lige neden for Moesgård Museum.

DAL BHAT 2021 I DET JYSKE

Af Dorrit Sidenius Foto: Charlotte Boes, Jysk landsbyudvikling i Nepal

For femte år i træk afholdt selskabets Aarhusafdeling den sidste lørdag i august det efterhånden traditionelle dal bhat-arrangement. Det var igen lykkedes at låne Fristedet, som ligger fantastisk smukt med udsigt over Aarhusbugten.

Et større køkkenhold bestående af nepalesere og danskere havde sammen valgt menuen, købt ind og lavet mad. Det var både hyggeligt og lærerigt at arbejde sammen i køkkenet - ikke mindst for danskerne, der kunne aflure deres nepalesiske køkkenkammeraters mange hemmeligheder.

Vi var 39 deltagere og næsten lige mange danskere og nepalesere. Snakken kom hurtigt i gang, og det samme gjorde dansen, da Sujit Shrestha og Surya Prajapati spillede newari-musik for os. Derefter blev der serveret en newari-snack, blandt andet bestående af baji,

beaten rice, som vi i køkkenet forinden havde haft meget sjov af: danskerne på holdet mente, at baji er en skrækelig opfindelse, tør og kedelig, mens nepaleserne opfattede baji som en stor delikatesse, der absolut ikke kunne undværes.

Et langt bord var stillet op, så vi alle kunne sidde sammen. Køkkenholdet serverede dal bhat, chicken tarkari, vegetal mix tarkari og rhubarb-tomato-sesame achaar, og gæsterne var meget tilfredse med maden.

Traditionen tro blev aftenen afsluttet med quiz, hvor Irene Pilgaards lækre småkager var den eftertragtede præmie.

Det blev en dejlig lørdag, som heldigvis gentages lørdag den 20. august 2022.

Sujit og Surya spiller op

Superlækker mad

LØST OG FAST
Ved Jørgen Rendsvig

FOLKETÆLLINGEN

Hvert tiende år gennemføres der folketællinger i Nepal. Sidste gang var i 2011, så der skal tælles i 2021. I Danmark kan det hele klares centralt i Danmarks Statistiks registre, men sådanne registre findes ikke i Nepal. Der skal folk på gaden og ringe på hos alle, der skal tælles. Tællingen skulle egentlig have været afsluttet i juni, med coronaen gjorde det umuligt. I stedet er 11. til 25. november sat af til husbesøgene. Tidligere har der været benyttet stikprøver som en del af tællingen, men denne gang er ambitionsniveauet hævet. Så det er hensigten, at samtlige husstande skal have besøg af en tæller.

KUL MAN GHISING

Den effektive og hæderlige chef for Nepal Electricity Authority, hvis åremålsansættelse udløb i september 2020, blev, som tidligere omtalt her, ikke forlænget af Olii-regeringen. Efter regeringsskiftet i sommer konstaterede den nyudnævnte S.B. Deuba, at der under afluøren, Hitendra Dev Shakya, havde været stigende strømtab ('lækager') og voksende import af strøm fra Indien, ligesom selskabets overskud forventedes at falde i det forgangne år. På den baggrund var det let at se, at det rigtige var at genindsætte Kul Man Ghising, der under sin første direktørperiode på rekordtid har havde afskaffet load shedding og i det hele taget havde rettet skuden op. Kommende initiativer omfatter fjernaflæste elmålere og nedgravning af forsyningskablerne, så fuglerederne i gadebilledet kan fjernes – og muligheden for strømtyveri kan minimeres.

HVAD SKETE DER MED MELAMCHI?

Melamchi-projektet er et mere end 20 år gammelt projekt, der skal lede vand fra Melamchi-floden via en tunnel gennem bjergene nord for Kathmandu frem til forbrugerne i den centrale del af byen. Alt var i praksis færdigt: alt anlægsarbejde var afsluttet, og installationerne testet og klar til at blive sat i drift til glæde for forbrugerne i Kathmandu-dalen. Men så indtraf der et jordskred her i sommer. Skreddet ramte - foruden flere landsbyer - også den kanal, der ledte vand fra Melamchi-floden hen til tunnelen, der skulle bringe vandet videre. Kanalen og bassinet ved porten til tunnelen blev aldeles forurenet af sedimenter fra jordskredet. Heldigvis var porten lukket, for sedimenterne kunne have givet store skader på rørsystemerne længere fremme. Disse sedimenter skal renses væk, før porten til tunnelen kan åbnes igen. Og måske skal der tages forholdsregler, så et tilsvarende jordskred ikke kan ramme vandforsyningen igen en anden gang. Hvordan gør man lige det i Himalaya?

"DHARAHARA WILL RISE AGAIN"

Sådan lød sloganet i 2015. Det beslutsomme motto for Nepals genrejsning efter de store jordskælv. Og nu er Dharahara - eller Bhimsen Tower, som mange kender det som – faktisk genrejst. Det blev indviet 24. april, seks år efter jordskælvet. Nu med to elevatorer foruden trappen, så adgangsforholdene bliver luksuriøse i forhold til det gamle tårn. Desuden skal der være parkeringskælder, haveanlæg med springvand og restaurant. Men disse anlæg er endnu ikke afsluttede, så derfor - og måske pga. corona - er der i skrivende stund endnu ikke offentlig adgang til tårnet.

På vej mod Everest Base Camp
Foto: Claus Andreassen

Kalender

KØBENHAVN

Møderne afholdes i Kulturstation Vanløse,
Frode Jakobsens Plads 4, 1., 2720 Vanløse, hvis ikke andet er nævnt

■ Tirsdag den 1. februar 2022, kl. 19.30

Himalaya – Verdens tag

Bo Belvedere Christensen, bjergbestiger, rejseleder og forfatter

■ Tirsdag den 15. marts 2022, kl. 19.30

Kulturlivet i Kathmandu

Christine Ohm Cleaver og andre foredragsholdere

Sted: Café Globen, Turesensgade 2B, 1368 København K

■ Søndag den 8. maj 2022, kl. 10.00

Forårsvandretur i Gribskov

Mødested: Duemose Station, Ny Mårumvej 296, 3200 Helsinge

■ Tirsdag den 17. maj 2022, kl. 19.30

NEPAL NAMASTE – om at rejse til Nepal igen

Lars Gundersen, Kipling Travel og Bishal Gyawali, Folkesundhed på Københavns Universitet

AALBORG

Vi planlægger et møde i Aalborg i foråret 2022, men detaljerne er ikke fastlagt. Nærmere oplysning kommer på www.nepal.dk og i mails. Mødet forventes afholdt i Aalborg Bibliotekerne, Rendsburggade 2, 9100 Aalborg

AARHUS

Møderne afholdes i DOKK1, Hack Kampmanns Plads 2,
8000 Aarhus C, hvis ikke andet er nævnt

■ Torsdag den 20. januar 2022, kl. 19.00

Fra Aarhus til Kathmandu, i jagten på et meningsfuldt liv

René Jøhnke, daglig leder af Changing Stories

■ Torsdag den 24. februar 2022, kl. 19.00

Himalaya – Verdens tag

Bo Belvedere Christensen, bjergbestiger, rejseleder og forfatter

■ Fredag den 22. april 2022

Kl. 18.00 Spisning

Kl. 19.00 Surya og Chandra Prajapati, hhv. civilingeniør og arkitekt fortæller om Kathmandudalens historiske vandforsyning

kl. 20.00 Generalforsamling

Tilmelding og pris: Se www.nepal.dk

■ Søndag den 8. maj 2022, kl. 10.00

Forårsvandretur på Silkeruten

Mødested: Skovløbervej 1, 8600 Silkeborg

ODENSE

Vi planlægger et møde i Odense i foråret 2022, men detaljerne er ikke fastlagt. Nærmere oplysning kommer på www.nepal.dk og i mails.